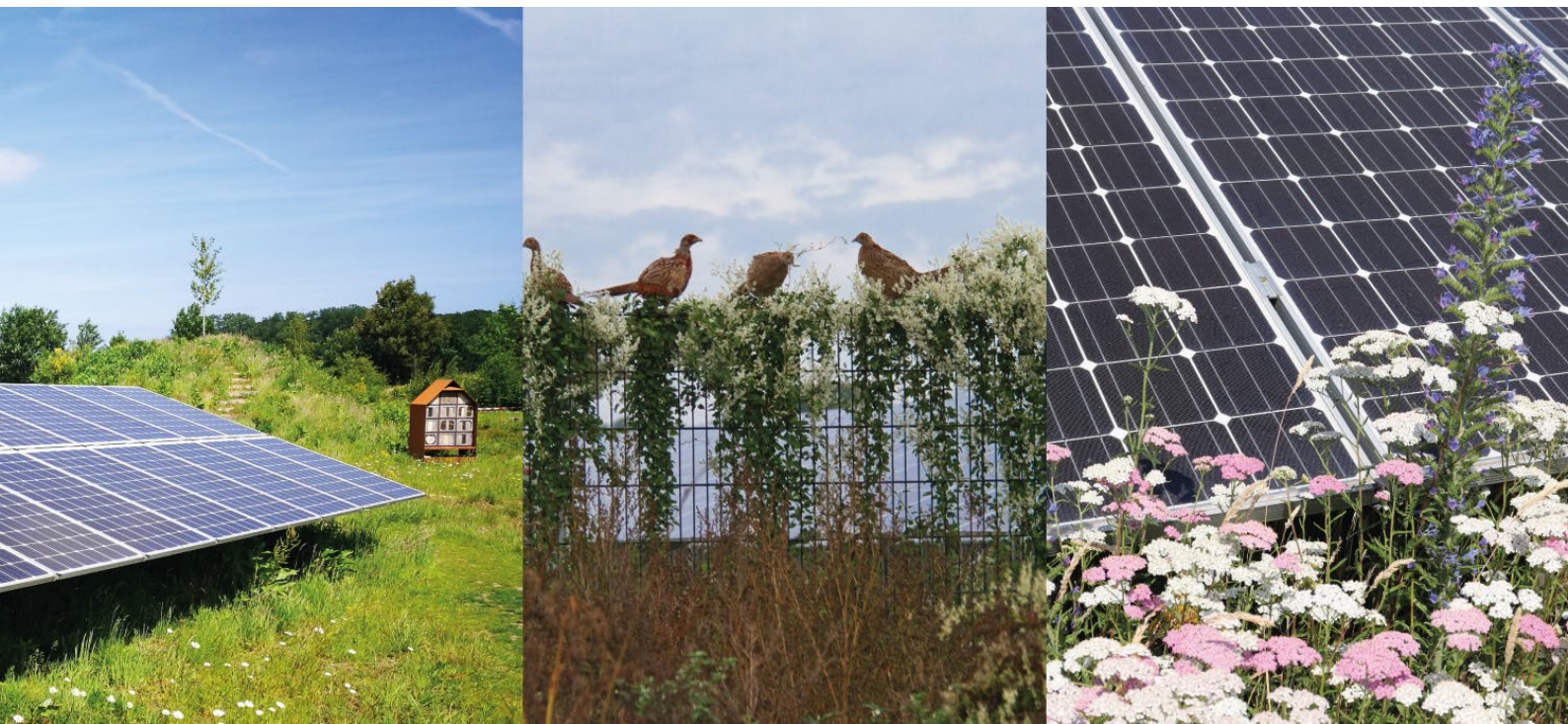

Ruimtelijke onderbouwing Zonneweide Voordaan

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

BHM Solar
De heer M. de Vlugt
Lucasbolwerk 10
3512 EH Utrecht

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 201997
Datum: 18-4-2023
Projectleider: BP
Opgesteld: BP
Gecontroleerd: MvA
Status: Concept
Versie: 1

© Documentinfo: Aangemaakt (vast) 22 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	5
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	7
2	Planbeschrijving	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	8
2.3	Zonneweide	9
2.4	Landschappelijke inpassing	12
3	Beleidskaders.....	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Rijksbeleid.....	15
3.3	Provinciaal en regionaal beleid.....	18
3.4	Gemeentelijk beleid.....	25
3.5	Conclusie.....	29
4	Waardentoets	30
4.1	Inleiding	30
4.2	Natuur.....	30
4.3	Archeologie.....	32
4.4	Cultuurhistorie.....	33
4.5	Water	34
4.6	Conclusie.....	37
5	Milieuaspecten.....	38
5.1	Inleiding	38
5.2	Bodem	38
5.3	Geluid	39
5.4	Luchtkwaliteit	40
5.5	Lichtreflectie	41
5.6	Elektromagnetische straling	41
5.7	Warmteontwikkeling	42
5.8	Kabels en leidingen	42

5.9	Externe veiligheid	42
5.10	Bedrijven en milieuzonering	44
5.11	Verkeer en parkeren	45
5.12	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	45
5.13	Conclusie.....	46
6	Uitvoerbaarheid	46
6.1	Inleiding	46
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	46
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	46
6.4	Economische uitvoerbaarheid	47
6.5	Conclusie.....	47

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel voor 2030: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleitte onlangs in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Naast de steeds belangrijker wordende duurzaamheidsopgaven spelen er in Nederland diverse uitdagingen zoals het chronische gebrek aan ruimte en de discussies tussen landbouw en natuur. Een integrale gebiedsontwikkeling waar al deze facetten een plaats krijgen is dan ook wenselijk.

In haar Omgevingsvisie heeft de provincie Utrecht bepaald dat in 2030 minimaal 55 procent van de energie opgewekt moet worden met hernieuwbare energiebronnen. In 2050 wil de provincie energieneutraal zijn. Om dit mogelijk te maken zet de provincie in op de realisatie van grootschalige zonnevelden. In de Regionale Energiestrategie (RES) van de regio Utrecht (regio U16) wordt als doel gesteld om uiterlijk in 2030 in totaal 1,8 TWh duurzame elektriciteit opwekken. Het doel is om eerst te kijken naar mogelijkheden voor het opwekken van zonne-energie op daken. Daarnaast wordt met een zoekgebied aangegeven waar mogelijkheden liggen voor zonnevelden en windturbines. Deze mogelijkheden moeten samen een bijdrage van 1,164TWh opleveren, wat gelijk staat aan 26 windturbines en circa 800 hectare zonnenveld. Voor gemeente De Bilt wordt in de RES een ambitie voor zowel zon op daken als in veldopstellingen geformuleerd. Gemeente De Bilt heeft echter zelf ook doelstellingen en ambities geformuleerd ten aanzien van de energietransitie. In 2030 wil ze volledig zelfvoorzienend zijn in het energiegebruik. In 2050 wil ze energieneutraal zijn. Ze heeft de afgelopen jaren meerdere beleidskaders ontwikkeld ten aanzien van verduurzaming en heeft in 2016 een samenwerking opgestart met de lokale energievoorziening BENG! en 18 andere partijen. De gemeente wil de energietransitie versnellen en zet ook in op ontwikkeling van grootschalige zonneweides.

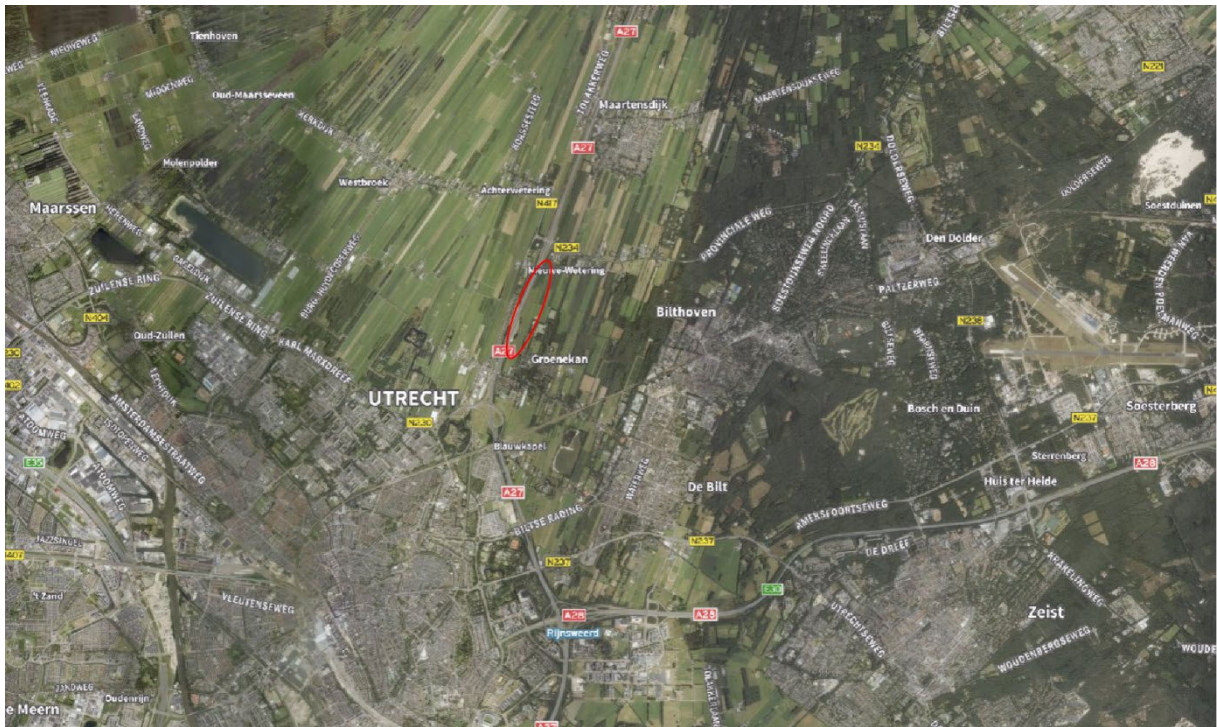
Voor de realisatie van voorliggend plan wordt een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo), aangevraagd. De initiatiefnemer verzoekt het college van B&W conform artikel 4.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) en artikel 2.7 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) om in de vergunning te bepalen dat gedetailleerde gegevens en bescheiden van het te realiseren zonnepark (inclusief fundering) uiterlijk drie weken voor aanvang van de bouw worden verstrekt. Indien de gemeente dat wenst kan ze ook een andere termijn aanhouden. In deze ruimtelijke onderbouwing worden details van het technisch ontwerp van de zonneweide besproken, echter wordt overal een bandbreedte aangegeven of gewerkt met een indicatie. De nokhoogte van de zonnepanelen wordt maximaal 3 meter hoog in het noordelijk gebied en maximaal 2 meter hoog in het zuidelijk gebied. De minimale hoogte vanaf het maaiveld bedraagt 60 centimeter.

Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de aanvraag. In het kader van landschap en ecologie is een Toets Wet natuurbescherming uitgevoerd en een Landschappelijk Inrichtingsplan opgesteld. Deze zijn separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. In deze ruimtelijke onderbouwing komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied is gelegen ten noordwesten van de stad Utrecht en strekt zich uit van Groenekan tot de buurtschap Nieuwe Wetering. Het bestaat uit de percelen met kadastrale gemeentenaam Maartensdijk, gemeentecode MTD02, sectie N, nummers: 1434, 2368, 2373 en 2374. Het plangebied heeft een bruto

oppervlak van bijna 20 hectare. Aan de westzijde van het plangebied liggen de snelweg A27 en enkele tankstations, ten oosten ligt Landgoed Voordaan. De grenzen van het plangebied bestaan hoofdzakelijk uit watergangen en houtopstanden. In figuren 1 en 2 is de ligging van het plangebied afgebeeld.

Figuur 1: Luchtbeeld met globale ligging plangebied.

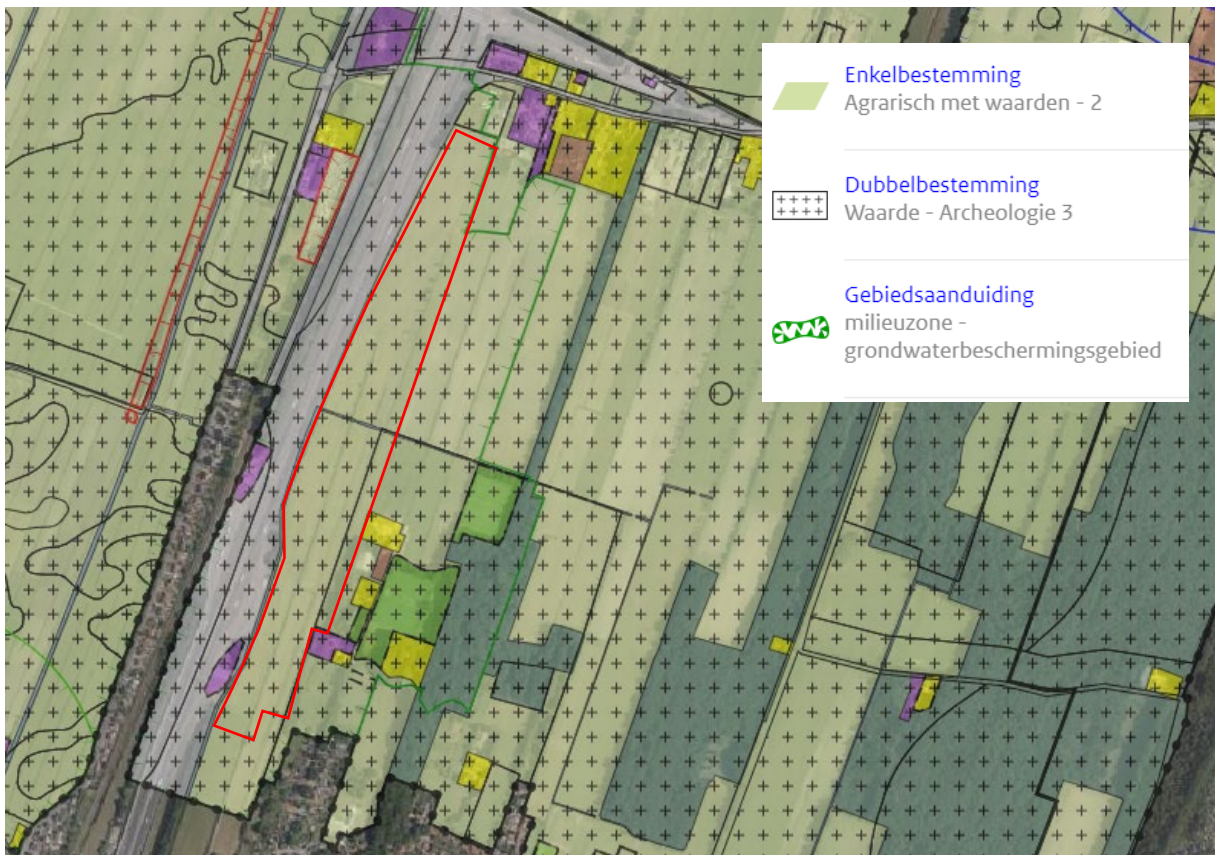

Figuur 2: Luchtbeeld plangebied en omgeving.

1.3 Huidig planologisch regime

Het planologisch regime voor het gebied is beschreven in het 'Bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012'. Dit bestemmingsplan is vastgesteld op 12-04-2017 door de gemeenteraad van de gemeente de Bilt. Op het plangebied is de enkelbestemming 'Agrarisch met waarden – 2' van toepassing. Deze bestemming is onder meer aangewezen voor agrarische bedrijven, behoud en bescherming van de openheid, natuurontwikkeling en dagrecreatie. Daarnaast gelden de dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 3', 'Waarde – Archeologie 1' en de gebiedsaanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied'.

De realisatie van een zonneweide past niet binnen het huidige planologisch regime. Daarom wordt een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo), aangevraagd.

Figuur 3: Uitsnede 'Bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012' (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. Daarin wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt langs de A27, tussen het dorp Groenekan en de buurtschap Nieuwe Wetering in de provincie Utrecht. Het plangebied is onderdeel van het landschap 'Groene Hart'. Dit gebied kenmerkt zich door de openheid en smalle, langgerekte percelen met daartussen sloten en houtopstanden. Deze lopen over in dorpen, buurtschappen en bossen. De open percelen zijn grotendeels in gebruik als grasland of bouwland voor de agrarische sector.

Dit geldt ook voor het 20 hectare grote plangebied. Het plangebied omvat meerdere graslanden met daartussen en -langs relatief brede, rechtlijnige sloten. Aan deze sloten staan een meerdere rijen en solitaire bomen. Een luchtfoto hiervan is weergegeven in figuur 4. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit woningen, (agrarische) bedrijven, bosschages en graslanden. Deze behoren deels tot Landgoed Voordaan, dat ten oosten van het plangebied ligt.

Figuur 4: Luchtfoto zuidzijde plangebied.

2.3 Zonneweide

2.3.1 Initiatief voor een zonneweide

BHM Solar en BENG hebben samen het initiatief genomen voor de realisatie van een zonneweide met een bruto oppervlakte van circa 20 hectare. Met het initiatief willen ze bijdragen aan de lokale en landelijke energietransitie. Daarnaast wordt de zonneweide landschappelijk ingepast en wordt ruimte geboden aan andere maatschappelijke doelen zoals de ontwikkeling van het landschap en natuurwaarden.

2.3.2 Locatiekeuze

De gemeente De Bilt wil in 2030 energieneutraal zijn. Het streven is vanuit Rijks- en provinciaal beleid is om in 2030 55% van de energie op te wekken uit hernieuwbare energiebronnen. Om deze doelen te halen is het noodzakelijk om zonneweides te realiseren. Binnen de bebouwde omgeving is niet genoeg ruimte om duurzame energie op te wekken. Dit komt mede doordat niet alle daken geschikt zijn voor zonnepanelen. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld technische bezwaren (draagconstructies, oriëntatie, schaduwvlakken, ect.), maar ook esthetische bezwaren. Niet alle locaties zijn geschikt voor de realisatie van een zonneweide. De gronden zijn al in gebruik door andere functies of kunnen niet gecombineerd worden met zonnepanelen en bijbehorende installaties.

BHM Solar en BENG hebben met de grondeigenaren overeenstemming bereikt over het gebruik van de gronden voor de realisatie van een zonneweide. Met de ligging aan de A27 en in een open gebied is een zonneweide relatief eenvoudig in te passen. De locatie ligt binnen een kansrijk gebied van de provincie, een potentieel zoekgebied van de RESU16 en een geschikt landschapstype (coulisselandschap). Hier liggen meekoppelkansen voor landschap, ecologie en andere opgaven.

De zonneweide wordt op een zorgvuldige manier ingepast binnen het coulisselandschap. Het versterken van de structuren van het coulisselandschap is een belangrijk uitgangspunt. Er wordt ingezet op het herstellen van de halfopen structuren door aanplant van singels en het toevoegen van ecologische meerwaarde voor flora en fauna. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de beleving van het landschap. Daarnaast heeft er een uitvoerig participatieproces plaatsgevonden met omwonenden en andere belanghebbenden zoals Stichting Groenekans Landschap en Vereniging Groenekan.

Een nadere toelichting wordt gegeven in paragraaf 2.4.

2.3.3 Technische gegevens zonneweide

Zonneweide Voordaan heeft een bruto oppervlakte van circa 20 hectare. Een deel van deze ruimte wordt gereserveerd voor de landschappelijke inpassing van de zonneweide. De overige ruimten worden in gebruik genomen door tafels met zonnepanelen, technische installaties en hekwerk.

De zonnepanelen worden georiënteerd op het zuidzuidwesten en hebben in het noordelijk deel van het plangebied een hoogte van maximaal 3 meter met een verwachte hellingshoek van 16 graden. Ten zuiden van de primaire watergang worden de tafels met zonnepanelen maximaal 2 meter hoog en hebben de zonnepanelen een hellingshoek van 10 graden. De panelen bestaan uit zonnecellen. Deze zetten de zonne-energie om in elektrische energie (gelijkstroom), welke door middel van omvormers en transformatoren omgezet wordt in netstroom (wisselstroom). Binnen het plangebied komen meerdere transformatoren en omvormers te staan. Via een inkoopstation wordt deze netstroom geleverd aan het elektriciteitsnet van Stedin. In overleg met de netbeheerder wordt de locatie van de aansluiting en het type nader bepaald.

2.3.4 Toegankelijkheid en ontsluiting

Het plangebied wordt op een veilige manier ontsloten aan de noordzijde via de Nieuwe Weteringseweg. Het bouwverkeer voor de bouw van het zonnepark krijgt mogelijk een aparte ontsluiting via de verzorgingsplaats langs de A27. Hiervoor is toestemming nodig van Rijkswaterstaat. Uit overleg met Rijkswaterstaat blijkt dat omdat de tijdelijke bouwontsluiting geen onlosmakelijk onderdeel is van het plan, er geen bezwaar tegen is vanuit Rijkswaterstaat. De zonneweide is enkel te betreden via de toegangspoort en niet toegankelijk voor publiek. Hulpdiensten krijgen in geval van noodsituaties wel toegang tot de zonneweide. Hierover vindt nog verdere afstemming plaats.

2.3.5 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment waarop de benodigde rijkssubsidies (SDE++) zijn toegewezen en vergunningen zijn verleend, en van de toewijzing van capaciteit door de netbeheerder. De bouwfase neemt doorgaans een periode van ongeveer 3 – 6 maanden in beslag.

2.3.6 Looptijd

De exploitatie van de zonneweide duurt 30 jaar. Na deze fase wordt de zonneweide volledig ontmanteld. De percelen worden dan hersteld naar de huidige staat en krijgen een nieuwe functie. De zonnepanelen, kabels en overige materialen worden op een milieuvriendelijke manier gerecycled of hergebruikt.

2.3.7 Operationeel

De aanleg loopt over in het beheer. In deze periode is de ontwikkelaar verantwoordelijk voor een goed ecologisch beheer van het plangebied. Hiervoor is een beplantings- en beheerplan opgesteld, dat is opgenomen in het landschappelijk inrichtingsplan. In deze periode worden geen meststoffen of pesticiden gebruikt. Na ontmanteling van de zonneweide wordt de verantwoordelijkheid van de gronden overgedragen aan de grondeigenaar.

2.3.8 Communicatie en participatie

De afgelopen 10 maanden is er een uitvoerig participatietraject geweest met alle belangrijke stakeholders, zoals de omwonenden, inwoners van Groenekan en belangenverenigingen. Het participatie- en communicatieplan is vastgelegd in het participatiedocument. Dit document maakt onderdeel uit van de vergunningsaanvraag.

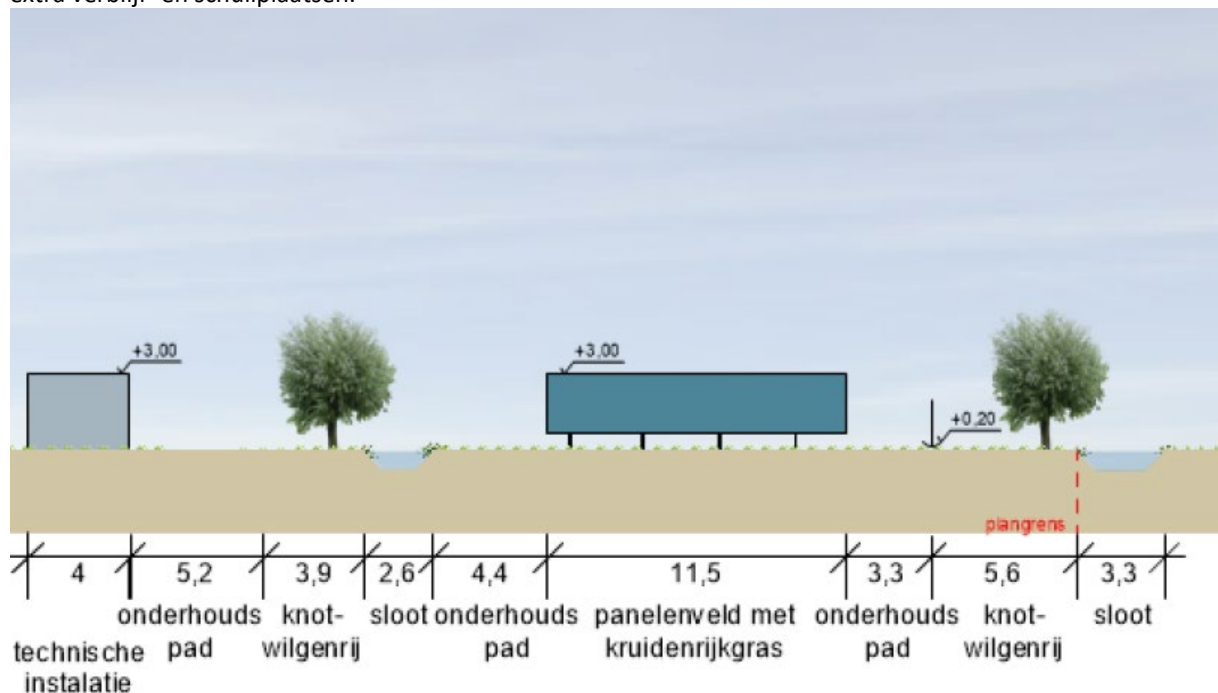
Figuur 5: Inrichting Zonneweide Voordaan (bron: Landschappelijk inrichtingsplan Zonneweide Voordaan).

2.4 Landschappelijke inpassing

2.4.1 Schaal van het landschap

Leesbaarheid van het coulisselandschap

Bij de inpassing van zonneweide Voordaan zijn de karakteristieken van de strokenverkaveling leidend. De huidige kavelmaatvoering en de tussenliggende watergangen worden allemaal behouden. Door het versterken van het coulisselandschap middels lijnelementen ontstaat er een groen casco. Dit groene casco is de drager van het plangebied. Binnen dit casco is er ruimte waarbinnen de zonneweide wordt ontwikkeld. Hierbij zal de opstelling de kavellijnen volgen, zodat een rechthoekige opstelling ontstaat, zonder rafelranden bij de snelweg. Dit benadrukt eveneens de kavelmaat en houdt zichtlijnen binnen de zonneweide. Door langs de beplantingselementen op te kijken kan op meerdere plekken de diepte van de kavels worden waargenomen. Het grootste deel van de bestaande beplanting uit het huidige landschapsbeeld wordt behouden. Door de bestaande beplantingselementen te versterken en nieuwe elementen aan te brengen wordt het coulisselandschap weer beter leesbaar in het landschap. Het versterken en aanplanten van beplantingselementen benadrukt eveneens de verkaveling(richting) in het landschap en biedt op enkele plekken doorzichten naar het achterliggende landschap. Daarnaast geeft de inpassing van nieuwe beplanting extra verblijf- en schuilplaatsen.

Figuur 6: Principeprofiel A Zonneweide (maatvoering is indicatief)

Ecologische meerwaarde

Om de biodiversiteit te verhogen en het gebied een hogere ecologische waarde te geven worden er extra landschappelijke elementen toegevoegd. Door een afwisseling in beplantingselementen te maken creëren we diversiteit in beplanting. De beplanting die wordt toegepast is inheems en typerend voor het landschap. Hierdoor sluiten de groeiomstandigheden en bestaande beplanting goed aan bij de nieuwe beplanting. Op dit moment is het plangebied in gebruik als gras- en maïsland voor agrarische doeleinden. De graslanden worden intensief begraasd en gemaaid. Wanneer de zonneweide wordt gerealiseerd worden de percelen voornamelijk ingezaaid met een kruidenrijk grasmengsel. De percelen zullen vervolgens extensief ecologisch beheerd

worden. Door het uitvoeren van beheermaatregelen in de juiste perioden krijgen insecten, vogels en diverse zoogdieren een geschikter leef- en foerageergebied. Daarnaast zal op de percelen geen mest- en bestrijdingsmiddelen meer worden gebruikt, dit draagt bij aan een schonere grond en grondwaterstand.

Het is bekend dat niet in het plangebied, maar ten oosten ervan een dassenburcht aanwezig is. Wel zijn er binnen het plangebied woelputjes van de das aangetroffen. De das gebruikt het plangebied met name voor het foerageren. Daarom kan worden aangenomen dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het essentieel leefgebied van de das. Na overleg met de Provincie Utrecht is besloten om een ontheffingsverzoek voor de das bij de Provincie in te dienen. In de landschappelijke inpassing wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van de das in het plangebied. Zo zorgen de realisatie van kruidenrijk grasland en nieuwe groenstructuren met onder andere bes-dragende soorten voor een aantrekkelijker leefgebied voor de das. Het hekwerk rondom het plangebied wordt circa 20 centimeter van de grond geplaatst, zodat het toegankelijk blijft voor de das.

Bewustwording duurzame energie

Het is van belang dat men weet hoe er duurzame energie wordt opgewekt en wat daar de voordelen van zijn. Door informatie te geven over de desbetreffende zonneweide weet men wat er speelt en kan het meer draagvlak krijgen. In de toekomst wordt er mogelijk een connectie gerealiseerd tussen de zonneweide en elektrische laadpalen langs de snelweg. In dat geval zouden ook informatieborden kunnen worden geplaatst waarop deze connectie nader wordt uitgelegd. Hiervoor is overigens eerst overleg nodig met Rijkswaterstaat.

2.4.2 Schaal van de zonneweide

Panelen, hoogte en oriëntatie

De zonnepanelen komen in lijn met de bestaande verkavelingsgrenzen te liggen. Daarmee zijn ze georiënteerd op het zuidzuidwesten. Dit heeft de voorkeur van Rijkswaterstaat, omdat met deze oriëntatie de kans op hinderlijke lichtreflectie het laagste is. Dat betekent dat de zonnepanelen haaks op de rijrichting van de snelweg worden aangelegd. De hoogte van de panelen varieert van maximaal 2 meter in het zuidelijke gedeelte van het plangebied, tot maximaal 3 meter in het noordelijke gedeelte. De panelen worden binnen één rij op dezelfde hoogte (ten opzichte van het maaiveld) geplaatst. Daarmee wordt voorkomen dat er hoogteverschillen op kleine afstand ontstaan. Dit zorgt voor een rustig en eenvoudig beeld van het panelenveld waardoor het minder in het oog springt. De zonnepanelen beginnen op minimaal 60 cm hoogte. Tussen de rijen, de panelen en onder de tafels met panelen wordt ruimte overgelaten voor vegetatie, zonlicht en infiltratie van regenwater. Door de groenstructuur aan de buitenzijde van de zonneweide liggen de panelen beperkt in het zicht van omwonenden.

Voor de stabiliteit worden de panelen waarschijnlijk bevestigd op dunne palen, die bij de aanleg in de grond worden geslagen. Bij de ontmanteling kunnen deze palen zonder graafwerkzaamheden relatief gemakkelijk uit de grond getrokken worden.

Hekwerk

In eerste instantie wordt er vanuit gegaan dat de zonneweide gerealiseerd kan worden zonder hekwerk. Mocht dit verzekering technisch niet mogelijk zijn wordt er naar getracht een onopvallend hekwerk te realiseren waarbij uitgegaan wordt van houtenpalen en schapengaas. Wanneer er een hekwerk komt wordt dit geplaatst direct rondom de zonnepanelen. De primaire watergangen worden vrijgehouden van hekwerken, tussen het hekwerk en de watergang wordt ruimte vrijgehouden voor een schouwpad, indien dit nodig is voor het onderhoud van de watergang. Verder worden er eenvoudige toegangspoorten toegepast. Het hekwerk krijgt bij voorkeur een transparant hekwerk en poort. Bij toepassing van stalen palen dienen deze een donkere kleur, bij voorkeur antraciet/grijs te hebben waardoor ze wegvallen tegen te landschappelijke beplanting. De poort en het hekwerk worden maximaal 2 meter hoog. Hierbij wordt tussen de onderkant van het hekwerk en het

maaiveld een ruimte van tenminste 20 centimeter vrijgehouden zodat kleine zoogdieren, waaronder de das, het plangebied kunnen blijven passeren.

Parkeren

Binnen het plangebied worden enkele parkeerplekken gerealiseerd voor voertuigen. Deze zijn bedoeld voor de beheer- en onderhoudsfase. In de bouwfase worden tijdelijke parkeerplekken gebruikt binnen het plangebied.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 11 september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. In de NOVI is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten gemaakt:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel.
- 3) Sterke en gezonde steden en regio's.
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuzes weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes gehanteerd, namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat er een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen.

Overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties moeten samenwerken aan het bijtijds halen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel voor ruimtelijke als voor

ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonnenvelden kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten ze in het landschap worden ingepast. De afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kunnen ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met Zonneweide Voordaan wordt invulling gegeven aan de prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie' van de Nationale Omgevingsvisie. De zonneweide wekt elektriciteit op uit zonne-energie. Dit is een duurzame manier van energieopwekking. Daarmee leidt de aanleg van de zonneweide tot een reductie van broeikasgassen. Bovendien zijn de percelen gelegen langs de A27, waardoor het gebied een infrastructureel karakter heeft gekregen. Een zonneweide heeft op deze locatie relatief weinig impact op de omgeving. Zeker gezien met voorliggend plan meekoppelkansen worden benut voor landschap en ecologie. Om hiertoe te komen is een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld (paragraaf 2.4). De landschappelijke inpassing van de zonneweide leidt op onderdelen tot een ruimtelijke en ecologische verbetering van de omgeving, waarbij de kenmerken en identiteit van het gebied centraal staan. Denk hierbij aan het herstel van kenmerkende houtwallen en elzensingels.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker vooropzet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken.

Vanwege de Rijksambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van duurzame energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden omdat de vraag blijft toenemen. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen behoeven relatief veel ruimte.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. Door de ligging aan de A27 is de ruimtelijke impact van de zonneweide op de omgeving beperkt. De ontwikkeling van Zonneweide Voordaan levert een bijdrage aan de ambities van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden en in 2016 gewijzigd. In het Barro wordt een aantal projecten van rijksbelang met name genoemd en met digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden onder andere de onderdelen Project Mainportontwikkeling Rotterdam en Grote rivieren Besproken.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor onderwerpen zoals toekomstige uitbreiding van infrastructuur en de elektriciteitsvoorziening

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is de "Laddersystematiek"

gewijzigd. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen. De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien'.

Het aanleggen van de zonneweide op de huidige agrarische percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding.

Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit het principe van een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Zonneweide Voordaan wekt in de nabije toekomst zonne-energie op. Daarmee wordt een alternatief geboden voor fossiele brandstoffen. Deze ontwikkeling draagt bij aan het behalen van de Rijksdoelen.

Het plangebied ligt langs de A27 en is onderdeel van het coulisselandschap. Gezien de huidige eigenschappen van de locatie is een zonneweide relatief eenvoudig in te passen binnen het landschap. Bovendien biedt de ligging mogelijkheden voor de koppeling van verschillende gebiedsopgaven, zoals het vergroten van de biodiversiteit. Deze zijn uitgewerkt in voorliggend plan. Hiermee wordt voldaan aan de eis uit de SVIR om opgaven op het gebied van ruimte en infrastructuur met elkaar te verbinden.

Voornameijk in de aanleg- en ontmantelingsfase moet de zonneweide bereikbaar zijn. Het plangebied kan op een veilige manier ontsloten via een aan te leggen halfverharde weg aan de noordzijde van het plangebied. In de exploitatiefase worden de toegangswegen beperkt gebruikt voor onderhoud en beheer.

3.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleitte onlangs in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030 en een aandeel van 70% duurzaam opgewekte elektriciteit in 2030.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonneweide. Deze zonneweide wekt elektrische energie op uit een hernieuwbare energiebron. Met deze elektriciteit worden huishoudens voorzien in hun elektriciteitsbehoefte. Dit leidt tot een vermindering in de uitstoot van broeikasgassen. De voorgenomen ontwikkeling levert hiermee een bijdrage aan de Rijksdoelstellingen voor 2030.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708. ABRvS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

Om de eerder genoemde doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneweides kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling laat zien dat het Rijk initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert. De voorgenomen ontwikkeling sluit hierbij aan. BHM Solar is voornemens subsidie aan te vragen om te komen tot een haalbaar plan.

3.2.6 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de NOVI, SVIR, Barro, de Bro. Deze beleidsdocumenten en regelgeving bevatten geen randvoorwaarden of uitgangspunten die het voorgenomen plan rechtstreeks beïnvloeden. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in de NOVI en het Klimaatakkoord.

3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie provincie Utrecht

De Provinciale Staten van de provincie Utrecht hebben op 10 maart 2021 de Omgevingsvisie vastgesteld. In de Omgevingsvisie beschrijft de provincie de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving. Deze zijn onderverdeeld in zeven beleidsthema's:

- Stad en land gezond.
- Klimaatbestendig en waterrobuust.
- Duurzame energie.
- Vitale steden en dorpen.
- Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar.
- Levend landschap, erfgoed en cultuur.
- Toekomstbestendige natuur en landbouw.

Duurzame energie

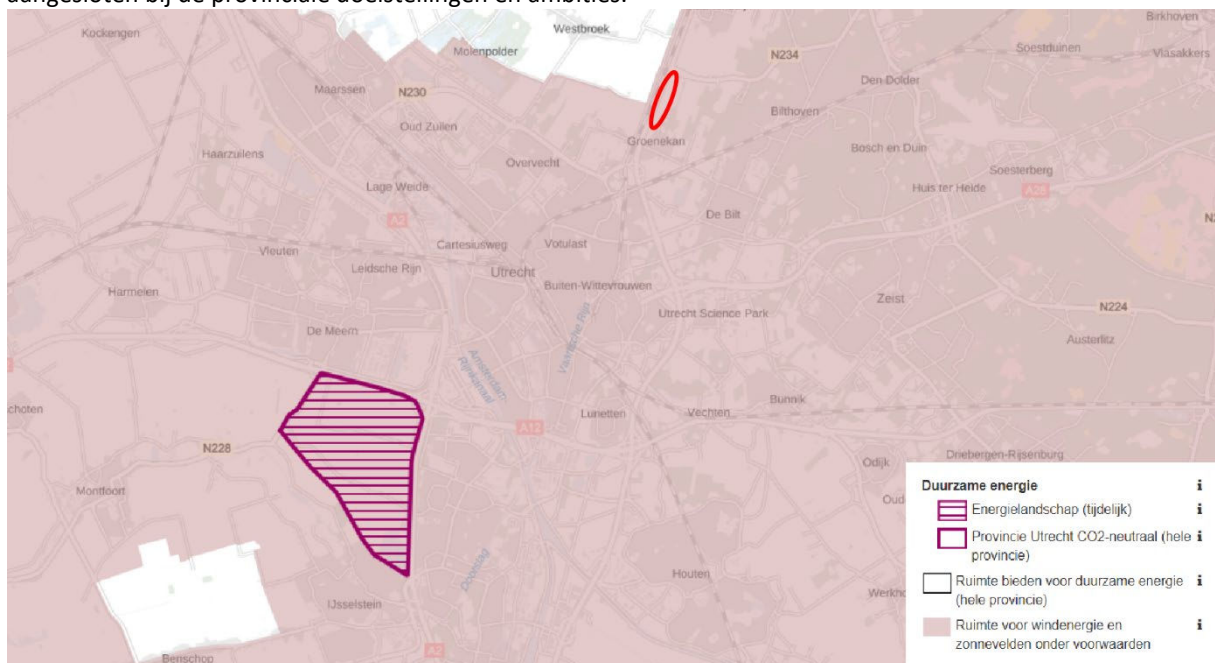
De provincie Utrecht wil in 2030 minimaal 55% van het totale elektriciteitsgebruik van 100 Petajoule per jaar opwekken uit hernieuwbare energiebronnen op eigen grondgebied. Uiterlijk in 2050 wil de provincie Utrecht CO₂-neutraal zijn. Daarom stuurt de provincie aan op energiebesparing en energieopwekking/-gebruik uit duurzame bronnen, zoals water, wind en zon. Deze energietransitie moet klimaatverandering tegenwerken en leiden tot een duurzaam, betaalbaar energiesysteem voor de gehele bevolking. Dit vraagt onder andere om grootschalige veranderingen in diverse sectoren en opschaling van het gebruik van de huidige technieken voor energieopwekking en -besparing.

De provincie benadrukt dat de doelstellingen niet gehaald worden met de kleinschalige opwek van duurzame energie, zelfs niet als alle geschikte daken worden gebruikt. "Grootschalige opwek via windturbines met een groot vermogen en zonnenvelden is nodig." Het ruimtebeslag van dergelijke energieprojecten is fors. Daarom heeft de provincie bepaalde gebieden aangewezen die het meest geschikt zijn voor zonneweides. Deze zijn verbeeld op de themakaart Duurzame energie van de Omgevingsvisie en de themakaart zoekgebieden (figuren 5 en 6). In gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Weidevogelkerngebieden is realisatie van zonnenvelden alleen onder strenge voorwaarden mogelijk. Zonnenvelden zijn niet mogelijk in Natura 2000-gebieden en Ganzenrustgebieden. In samenwerking met de regio's U16, Foodvalley en Amersfoort is toegewerkt naar een regionale uitwerking van deze ambities en doelstellingen.

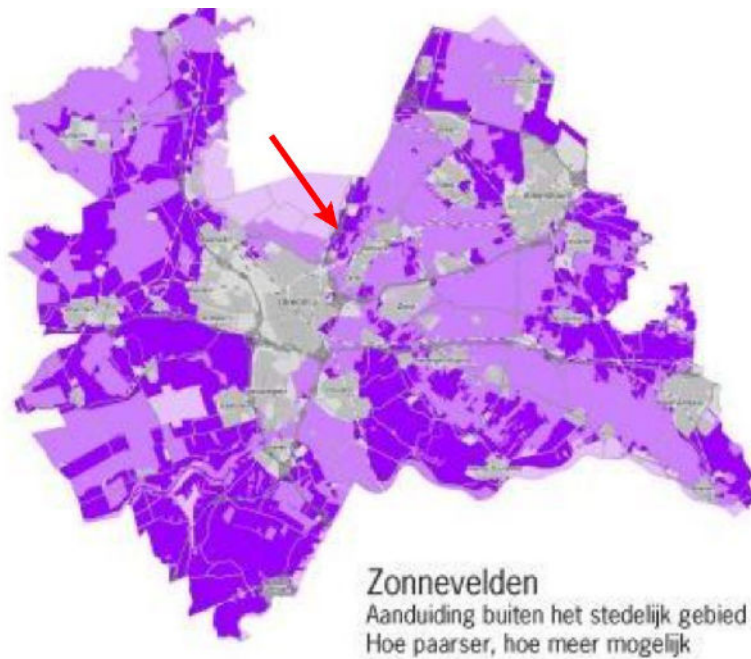
De provincie Utrecht vindt het belangrijk dat deze duurzame energiebronnen op een zorgvuldige manier binnen het landschap ingepast worden, met oog voor de bestaande kwaliteiten en bijdragen aan andere doelen. Er moet een balans gevonden worden tussen de grootschalige opwek van duurzame energie en andere functies. Om de impact op het landschap te beperken streeft de provincie daarom naar aansluiting bij belangrijke landschappelijke structuren, zoals snel- en waterwegen. Ook kan compensatie uitkomst bieden. Meekoppelkansen voor andere functies liggen bijvoorbeeld in bosuitbreiding of het tegengaan van bodemdaling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De zonneweide draagt met de opwekking van elektriciteit uit zonne-energie bij aan de provinciale doelstellingen voor 2030 om minimaal 55% van het elektriciteitsgebruik op wekken uit hernieuwbare energiebronnen en om in 2050 volledig CO₂-neutraal te zijn. Verder worden met de landschappelijke inpassing van de zonneweide historische structuren in het landschap hersteld. Het voormalig kleinschalige slagenlandschap wordt teruggebracht met de aanleg van rechtlijnige houtwallen. Dit komt ten goede aan de beleefbaarheid van de kenmerkende verkaveling. De nieuwe landschapselementen en de stop op het agrarisch gebruik brengen ook een ecologische meerwaarde met zich mee. Het bodemleven kan zich herstellen en er ontstaat ontwikkelruimte voor diverse flora en fauna. De zonneweide vormt de overgang tussen de A27 en het naastliggende landschap. Met voorliggend plan wordt voorzien in het meervoudig gebruik van de ruimte en aangesloten bij de provinciale doelstellingen en ambities.

Figuur 7: Themakaart duurzame energie (bron: Omgevingsvisie Utrecht).

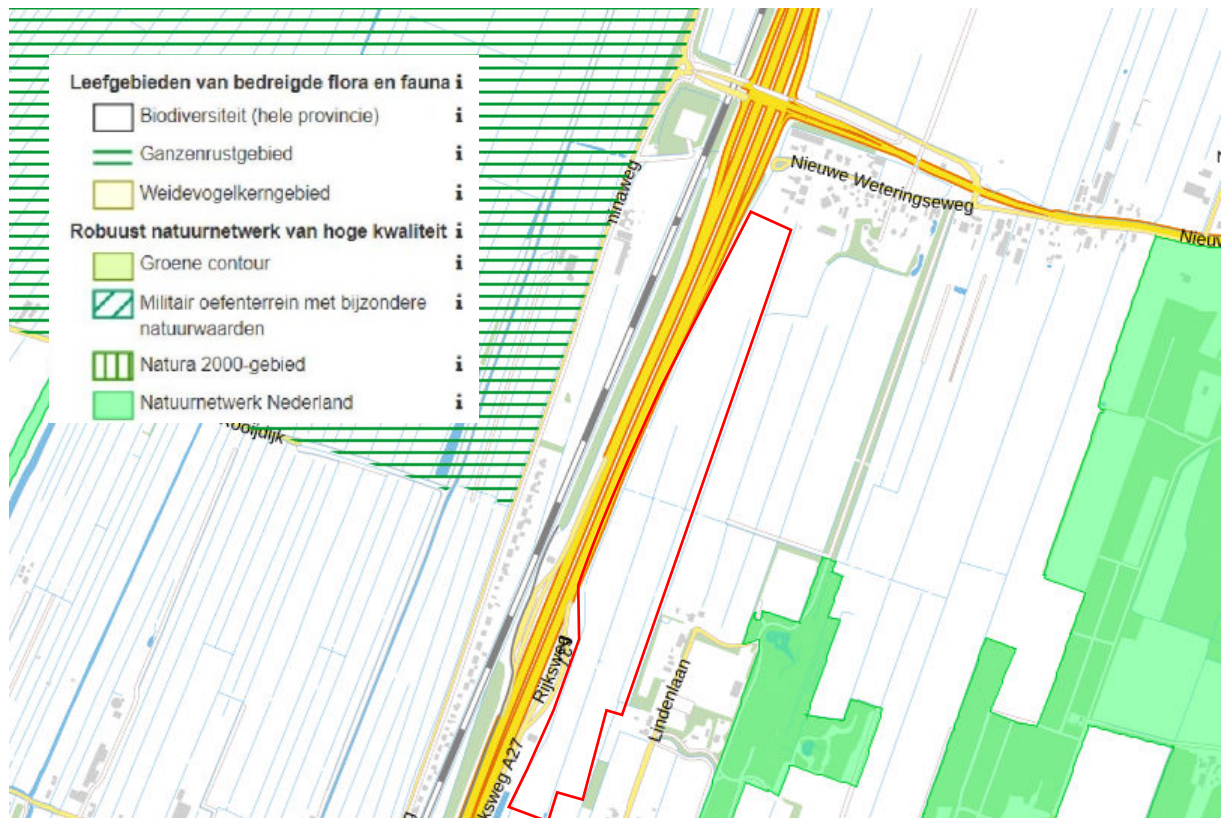
Figuur 8: Kaart zoekgebieden zonnevelden provincie Utrecht (bron: Omgevingsvisie Utrecht).

Natuur

De provincie Utrecht stuurt aan op meer vitale natuur. Er wordt toegewerkt naar een robuust Natuurnetwerk (NNN) dat dient als leefgebied voor diverse flora en fauna. Onderdeel hiervan zijn de Natura 2000-gebieden, welke gevoelig zijn voor stikstof. De provincie wil onder meer de gebieden binnen 'de Groene contour' toevoegen aan het NNN. Daarbinnen zijn alleen onder strenge voorwaarden nieuwe ontwikkelingen toegestaan. Bij nieuwe ontwikkelingen worden maatregelen die de biodiversiteit bevorderen, gestimuleerd. De provincie noemt dit ook wel natuurinclusief ontwikkelen. Meekoppelkansen liggen zo ook bij de realisatie van duurzame energiebronnen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is geen onderdeel van het NNN, Ganzenrustgebied of andere beschermde natuur. Wel worden in het plangebied maatregelen getroffen om de natuurwaarden te verhogen. Het plangebied is momenteel in agrarisch gebruik. Bij de realisatie van voorliggend plan stopt het gebruik van meststoffen en pesticiden. Daardoor heeft de bodem tijd zich te herstellen. De aanleg van houtwallen en het vrijhouden van de oevers aan de watergangen zorgt voor de ontwikkeling van natuur. Dit biedt voedsel, beschutting en leefruimte aan kleine zoogdieren, insecten en andere fauna. Ook krijgt flora de ruimte om te groeien. Daarmee sluit de ontwikkeling aan op de provinciale ambities voor een robuust netwerk van natuur met een hoge biodiversiteit.

Figuur 9: Uitsnede themakaart natuur (bron: Omgevingsvisie Utrecht).

Bodem en water

Provincie Utrecht streeft naar een robuust en veerkrachtig bodem- en watersysteem dat bestand is tegen perioden van droogte en hevige regenval. Met dit bodem- en watersysteem moet zo worden omgegaan dat er altijd schoon en voldoende drinkwater aanwezig is. Deze provinciale doelstellingen zijn verder uitgewerkt in lokale waterplannen en het Waterplan van het waterschap Stichtse Rijnlanden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied is geen onderdeel van een gebied voor waterberging of zwemwater. Ook is er geen dijk of regionale kering aanwezig. Wel liggen er in het plangebied enkele watergangen. De realisatie van Zonneweide Voordaan doet geen afbreuk aan de waterkwaliteit en opvangcapaciteit van deze watergangen. De watergangen blijven grotendeels behouden en erlangs wordt ruimte vrijgehouden voor oevervegetatie e.d. Tussen de panelen wordt voldoende ruimte vrijgehouden, zodat water daar kan infiltreren. Ook houdt de nieuwe beplanting, zoals Elzensingels en houtwallen, water vast. De zonnepanelen worden in de grond verankerd met dunne stalen palen, welke circa 1,5 meter diep de grond in worden geslagen. Na de exploitatiefase worden ze eenvoudig uit de grond getrokken zonder daarbij grond af te graven. De zonnepanelen, bijbehorende installaties, etc. vervuilen de bodem of het water niet. De realisatie van

voorliggend plan heeft juist een positieve invloed op de bodemkwaliteit omdat geen meststoffen of pesticiden meer worden gebruikt, waardoor bodemorganismen zich kunnen ontwikkelen.

Figuur 10: Uitsnede themakaart water (bron: Omgevingsvisie Utrecht)

3.3.2 Interim Omgevingsverordening Utrecht

De Interim Omgevingsverordening Utrecht is op 10 maart 2021 vastgesteld door de Provinciale Staten van provincie Utrecht. Het is een doorvertaling van de Omgevingsvisie naar concrete en juridisch ingekaderde regels. Dit betekent dat daarin vrijwel alle regels over de fysieke leefomgeving staan. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal bevatten over de fysieke leefomgeving. Met de Interim Omgevingsverordening loopt de provincie vooruit op de Omgevingswet.

In artikel 5.5 de Interim Omgevingsverordening zijn instructieregels opgenomen over zonnevelden in het landelijk gebied. Deze zijn weergegeven in figuur 11.

Artikel 5.5 Instructieregel zonnevelden

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen **Zonnevelden** kan bestemmingen en regels bevatten die de realisatie van opwekking van zonne-energie toestaan door middel van zonnevelden, mits is voldaan aan de volgende voorwaarden:
 - a. de structuren in landschap herkenbaar blijven en voorzien wordt in een goede landschappelijke inpassing;
 - b. de zonnepanelen in een opstelling worden geplaatst die ruimte biedt voor een bij het gebied passende bodemkwaliteit en waterkwaliteit; en
 - c. voorzien wordt in een opruimplicht na beëindiging van de activiteit.
2. De motivering van een bestemmingsplan bevat:
 - a. een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan;
 - b. een beeldkwaliteitsparagraaf;
 - c. een beschrijving van hoe de omwonenden en andere stakeholders in de planvorming zijn betrokken; en
 - d. een beschrijving van het door de gemeente te voeren beleid inzake de mogelijkheden voor kavelruil vanwege het behouden en verbeteren van een goede landbouwstructuur.

Figuur 11: Instructieregel zonnevelden (bron: Interim Omgevingsverordening Utrecht).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het plan voor Zonneweide Voordaan past binnen de gestelde regelgeving van de provincie Utrecht. Hierna staat wat de voorwaarden uit artikel 5.5 Instructieregel zonnevelden voor het plan betekenen.

Ad 1. Toestaan zonneveld binnen vigerend bestemmingsplan

- a. In het kader van een goede landschappelijke inpassing is een Landschappelijk inrichtingsplan opgesteld (zie bijlage 1). De landschappelijke karakteristieken van het coulisselandschap worden behouden en versterkt. De belangrijkste eigenschap van het coulisselandschap is de half open- en half geslotenheid. De kavelgrenzen van de langwerpige percelen worden aangezet met lijnelementen zoals singels. In het plangebied en de directe omgeving zijn deze elementen in de loop der jaren sterk afgenomen. Met de realisatie van voorliggend plan worden onder meer nieuwe Elzensingels aangelegd. Ze volgen de bestaande verkaveling en sluiten aan op het aanwezige groenbestand. Onder de panelen komt een kruidrijk grasland met een inheems grasmengsel. Het landschap wordt zo leesbaarder, vergroot het leefgebied van fauna en vergroot de biodiversiteit. De tafels met zonnepanelen krijgen een maximale nokhoogte van circa 3 meter in het noordelijk gebied en 2 meter in het zuidelijk gebied, krijgen dezelfde kleur en omvang en worden per rij op dezelfde hoogte geplaatst t.o.v. het maaiveld. Zo ontstaat een eenduidig, rustig beeld. Ook zorgt de beperkte hoogte ervoor dat de openheid intact blijft. Het hekwerk is bij voorkeur van hout met schapengaas en wordt maximaal 2 meter hoog. De onderzijde van dit hekwerk komt op 20 cm boven het maaiveld te hangen, waardoor het te passeren is door kleine zoogdieren (zoals de das).
- b. De zonnepanelen komen in rijen van (naar alle waarschijnlijkheid) 6 panelen op tafels te liggen. Voor de stabiliteit worden deze tafels bevestigd met dunne stalen palen die in de grond geslagen worden tot een diepte van circa 1,5 meter. De palen en zonnepanelen hebben geen negatieve impact op de bodemkwaliteit in het gebied. De palen worden na de exploitatiefase uit de grond gehaald zonder graafwerkzaamheden te verrichten, zodat de bodem zoveel mogelijk intact blijft. De panelen komen in lijn met de verkavelingsstructuur te liggen. De oriëntatie is daardoor ongeveer op het zuidzuidwesten. Tussen de tafels en langs watergangen wordt ruimte vrijgehouden. Water kan zo onder en naast de panelen infiltreren. Ook kan zonlicht zo voldoende reiken tot het maaiveld.

- c. Na beëindiging van de exploitatie wordt het plangebied teruggebracht naar de huidige staat en krijgen een nieuwe functie. De bijgebouwen, kabels, hekwerk, etc. worden weggehaald en op een milieuvriendelijke manier verwerkt of gerecycled.

Ad 2. Motivering bestemmingsplan

- a. Voorliggend document betreft een ruimtelijke onderbouwing van het initiatief. Deze ruimtelijke onderbouwing beschrijft hoe wordt voldaan aan de voorwaarden van het Rijk, de provincie, de regio U16 en gemeente De Bilt.
- b. De beeldkwaliteit van het gebied is gewaarborgd in het Landschappelijk inrichtingsplan. Dit plan is separaat bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd. Een samenvatting van dit plan is te lezen in hoofdstuk 2.
- c. Een beschrijving van het omgevingsproces en de financiële participatie is te vinden in het separate participatiedocument. Een korte toelichting is gegeven in paragraaf 2.3.8.
- d. Het plangebied is momenteel onderverdeeld in meerdere smalle percelen. Watergangen vormen hierbij de kavelgrenzen. De bestaande kavelstructuren blijft gehandhaafd. Beplanting langs bestaande watergangen. Hierdoor doen zich in het plangebied geen grote ruimtelijke veranderingen voor die een negatieve invloed hebben op het toekomstige agrarische gebruik.

3.3.3 Regionale Energiestrategie U16

In het Klimaatakkoord is ook het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie vastgelegd. Met dat programma stuurt de Rijksoverheid aan op een regionale aanpak van de energietransitie. Het is de doorvertaling van het Parijs-akkoord en het Klimaatakkoord. In het programma is Nederland onderverdeeld in 30 regio's. Gemeenten, provincie, waterschap en andere stakeholders uit eenzelfde regio werken gezamenlijk aan het opstellen van één document met daarin de contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en de duurzame productie van warmte.

De gemeente De Bilt is onderdeel van de energieregio U16, waarin de provincie Utrecht, 16 Utrechtse gemeenten en 4 waterschappen met andere stakeholders samenwerken aan de energietransitie. De regio wil een reële bijdrage leveren aan de landelijke energietransitie en geeft aan dat het landschap en elektriciteitsnetwerk genoeg ruimte bieden voor het opwekken van 1,8 TWh duurzame energie per jaar tot 2030. Dit staat gelijk aan 15% benutting van grote dakoppervlaktes, 45 grote windmolens en ongeveer 800 hectare of 1 TWh aan zonnenvelden, bijvoorbeeld langs infrastructuur. In het rapport Energielandschappen heeft de regio eerste stappen gezet richting zoekgebieden en de landschappelijke inpassing van windmolens en zonnepanelen en eerste richtlijnen opgesteld, zoals: zonnepanelen opstellen langs infrastructuur in lijnen, functies combineren (bijv. natuurbeheer) en zonnenvelden passend afscheiden (hekwerk, watergangen, bomensingels). . Uit een participatieproces blijkt dat bewoners een voorkeur hebben voor duurzame energie langs infrastructuur zoals snelwegen en treinsporen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Zonneweide Voordaan draagt bij aan de regionale energiedoelstelling om in 2030 1,8 TWh aan duurzame energie op te wekken. De ligging langs de A27 maakt het plangebied uiterst geschikt voor een zonneweide, in lijn met de voorkeur van bewoners. Het plangebied vormt zo een overgangszone tussen snelweg en landelijk gebied. Het plan speelt in op de ontwikkelmogelijkheden voor flora, fauna en landschap, met de aanleg van houtwallen, kruidenrijk grasland en door extensief beheer (hoofdstuk 2). De zonnepanelen volgen de verkavelingsgrenzen en liggen in lijn met de A27. Ze krijgen een maximale hoogte van maximaal 3 meter in het noordelijke deel van het zonnepark en maximaal 2 meter in het zuidelijk deel van het zonnepark. De afscheidingen van het plangebied bestaan uit primaire watergangen en hekwerken. De hekwerken worden bij voorkeur uitgevoerd in hout met schapengaas en zijn geen barrière voor fauna. Hierdoor blijft het landschap leidend en behouden de ruimtes het halfopen karakter.

3.3.4 Conclusie provinciaal en regionaal beleid

Het plan voor Zonneweide Voordaan past binnen de ambities, doelstellingen en voorwaarden van provincie Utrecht en energieregio U16. Met het plan wordt voorzien in een meervoudig ruimtegebruik en wordt aangehaakt op meerdere gebiedsopgaven. Ook ligt het plangebied langs de de A27.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie 2030

De Structuurvisie ‘Gemeente De Bilt 2030’ is de integrale ontwikkelingsvisie voor de fysieke leefomgeving. In het document schetst de gemeente de koers tot 2030. Het overkoepelende doel is om de kwaliteiten van de gemeenten te behouden en de leefbaarheid te verbeteren. Om dit te bewerkstelligen hanteert de gemeente zes speerpunten. Dit zijn:

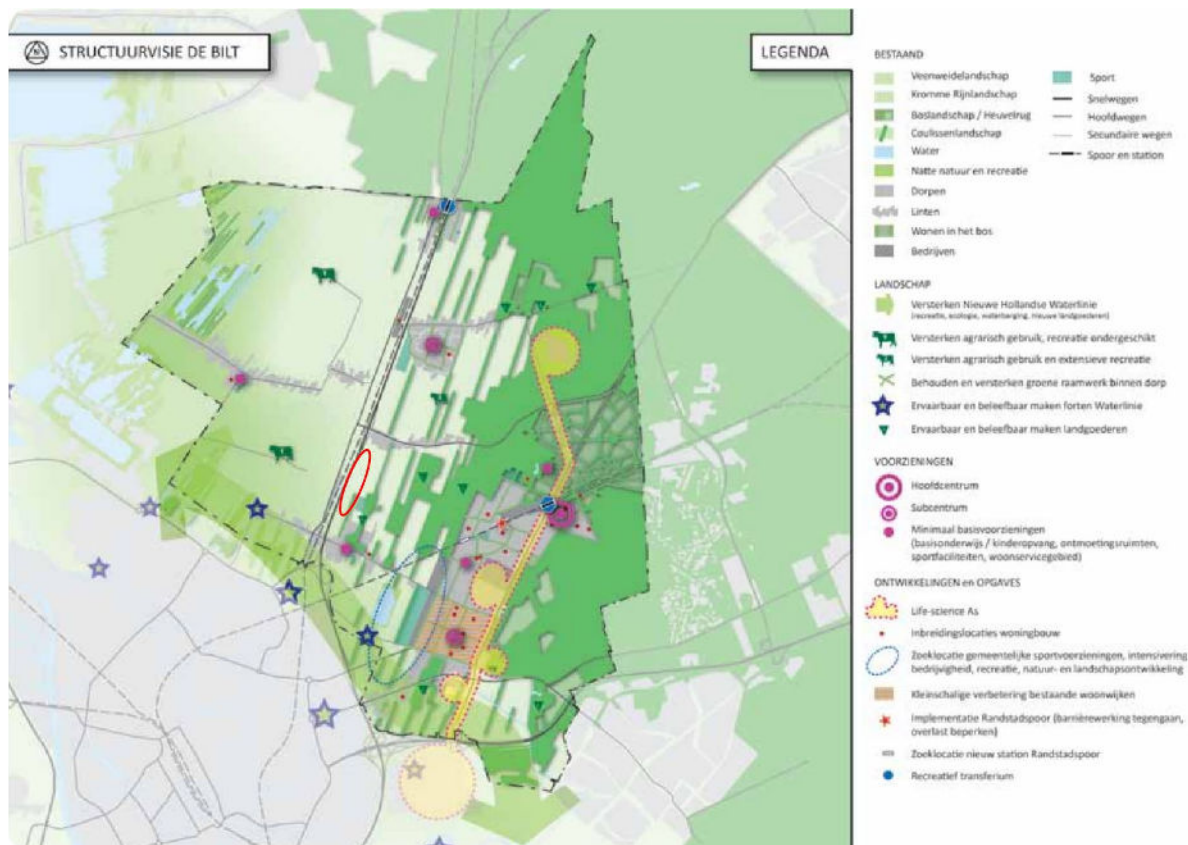
1. Het landschap als duurzame onderlegger.
2. Een sterke sociale cohesie.
3. Zes kernen met een eigen gezicht.
4. Life-Science As als groene loper van De Uithof.
5. Goed bereikbaar en leefbaar.
6. Een recreatief buitengebied van formaat.

Landschap

Relevant voor de voorgenomen ontwikkeling is vooral het eerste en zesde speerpunt. De gemeente zet sterk in op de ontwikkeling en versterking van natuur en landschap. Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan de groenstructuur en deze structuren worden met elkaar verbonden tot een robuust raamwerk. In de structuurvisie wordt het gemeentelijk grondgebied onderscheiden in vier landschapstypen:

- Veenweidelandschap.
- Kromme Rijnlandschap.
- Coulisselandschap.
- Beschermd natuurgebieden.

Het plangebied is onderdeel van het coulisselandschap (figuur 12). De gemeente beschrijft het landschap als volgt: “Een gevarieerd, halfopen landschap met kleine bosjes, singels, houtwallen en hagen. Door het contrast tussen open en besloten is dit gebied visueel zeer interessant met doorkijkjes en monumentale bomenlanen naar fraaie landhuizen. Het coulisselandschap heeft bovendien een grote ecologische waarde, onder meer voor dassen en akkerplanten. Het coulisselandschap is in het kwaliteitsmenu aangewezen als onderdeel van de Utrechtse Heuvelrug (De Laagten). Juist het contrast tussen open en besloten maakt dit gebied ook interessant voor de eventuele realisatie van zonnevelden.” In het plangebied zijn de kenmerken van het coulisselandschap deels verdwenen. De voorgenomen ontwikkeling leidt tot herstel van die kenmerken. Dit gebeurt onder andere met de aanplant van hout- en elzensingels langs de verkavelingsranden.

Figuur 12: Visiekaart Structuurvisie De Bilt, met plangebied binnen rode cirkel.

3.4.2 Routekaart energieneutraal De Bilt 2030

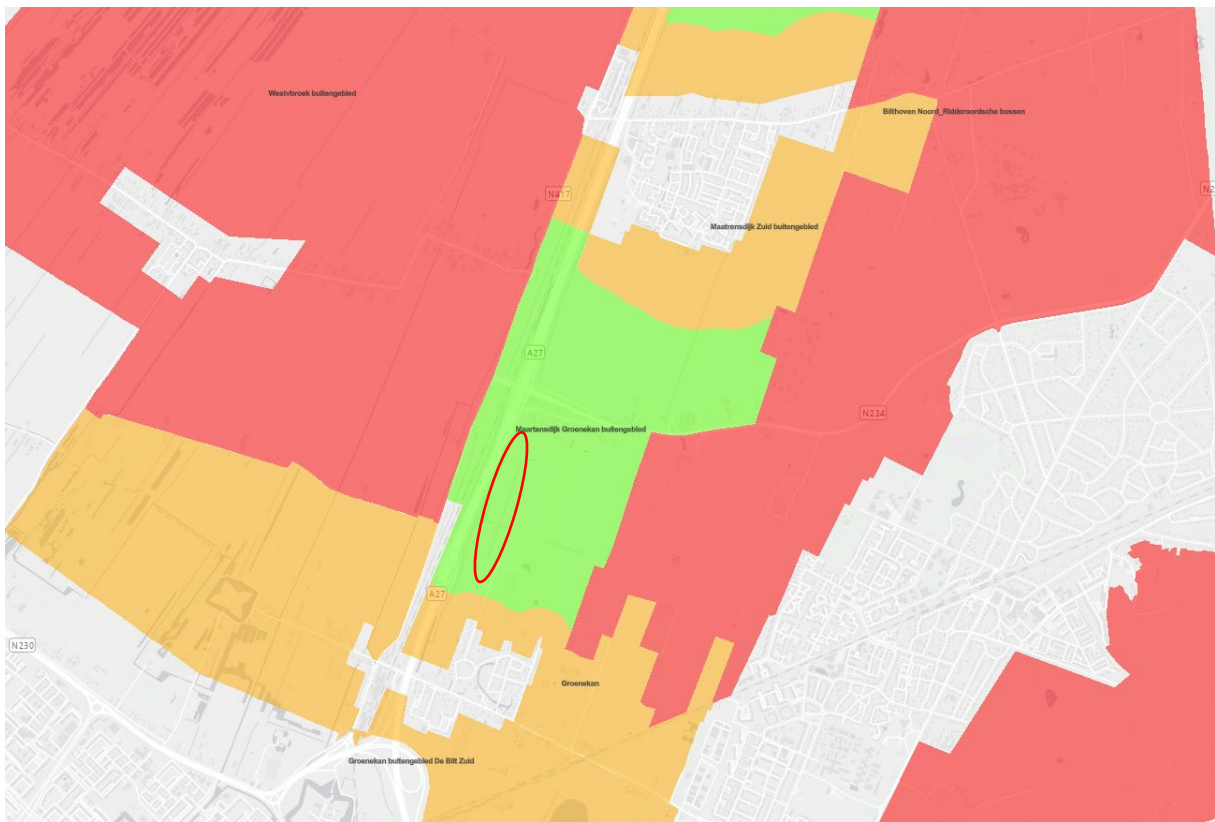
In 2016 heeft de gemeente De Bilt samen met de lokale energiecoöperatie BENG! en 18 andere partijen het Bilts Energieakkoord ondertekend. De partijen hebben als doel om in 2030 zelfvoorzienend te zijn in energiegebruik. De gemeente heeft in vervolg hierop de Routekaart Energieneutraal De Bilt vastgesteld.

De totale energievraag van de gemeente bedroeg in het jaar 2014 2.750 TJ. Uit een onderzoek van Overview/CE Delft is gebleken deze energievraag met ongeveer de helft gereduceerd kan worden door besparende maatregelen. De overige 1280 TJ moet opgewekt worden. De gemeente staat open voor meerdere vormen van energieopwekking, zoals met zon, wind en water. Hiertoe behoort ook de grootschalige opwekking van energie met zonnevelden. Aangezien de energietransitie een grote impact heeft op de fysieke leefomgeving, stelt de gemeente hier wel voorwaarden aan. Deze zijn opgenomen in het beleidskader 'Zonnevelden gemeente De Bilt'. De realisatie van Zonneweide Voordaan sluit aan op de lokale ambities van de gemeente De Bilt en de andere partijen die het Bilts Energieakkoord ondertekend hebben en voldoet aan de voorwaarden uit het beleidskader (zie volgende paragrafen).

3.4.3 Concept Kanskaart Zonnevelden 2021

Gemeente De Bilt heeft in 2021 een (concept) Kanskaart Zonnevelden opgesteld met gebieden waar eventueel zonnevelden mogelijk zijn. Deze kaart is onder andere tot stand gekomen door in gesprek te gaan met inwoners en belanghebbende organisaties. Het beschermen van landschap, natuur en cultuurhistorie zijn daarbij meegenomen. Op de kanskaart is gemeente De Bilt onderverdeeld in gebieden die meer of minder geschikt zijn voor zonnevelden: in groene gebieden zijn zonnevelden mogelijk onder voorwaarden, in oranje gebieden zijn er beperkt mogelijkheden en in rode gebieden geen. De daadwerkelijke mogelijkheden worden echter door de gemeente bepaald op kavelniveau.

Het plangebied (rood omlijnd op de kaart) ligt in het groene gebied. Een zonneveld is dus mogelijk, mits het voldoet aan de voorwaarden, zoals een zorgvuldige inpassing.

Figuur 13: Concept Kansenskaart Zonneparken 2021 van gemeente De Bilt (plangebied rood omlijnd)

3.4.4 Zonnevelden gemeente De Bilt

Beleidskader 'Zonnevelden gemeente De Bilt'

In 2016 heeft de gemeente De Bilt een beleidskader vastgesteld voor de ontwikkeling van grootschalige zonnevelden. Uit onderzoek van Overview/CE Delft is gebleken wat nodig is om de gemeente in 2030 volledig energieneutraal te laten zijn. Een van de meest kansrijke mogelijkheden ligt in het opwekken van zonne-energie. Naast zonnepanelen op daken zijn ook grootschalige zonnevelden nodig om te voorzien in de energiebehoefte. Op veel daken zijn er technische of esthetische bezwaren of valt te veel schaduw. Ook zijn grootschalige zonnevelden efficiënter.

Wel moeten deze zonnevelden op een zo goed mogelijke manier ingepast worden binnen het bestaande landschap. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt, wat inhoudt dat eerst gekeken wordt naar dubbel ruimtegebruik. Ook is het van belang dat de open overgang tussen de kleine dorpen en het buitengebied zoveel mogelijk intact blijft. Vanwege de hoge woningnood zijn locaties binnen het bestaand gebied zo goed als uitgesloten. De gemeente staat wel open voor bijzondere locaties, zoals aan snelwegen.

Zonnevelden moeten zo worden ingericht dat naast de 'functionele ruimte' ook plaatst is voor de landschappelijke inpassing. De omvang hiervan is afhankelijk van het landschapstype, de omvang van het plangebied en de slagschaduw. In de visie van de gemeente (Figuur 13) liggen kansrijke locaties:

- Binnen bestaand stedelijk gebied.
- Aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied.
- Binnen de grenzen van de landschappen Veenweidelandschap, Kromme Rijnlandschap en het Coulisselandschap.
- Langs grootschalige infrastructuur (snelweg en spoor).

Figuur 14: Uitgesloten en kansrijke gebieden zonnevelden (bron: Routekaart Energieneutraal De Bilt 2030).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In figuur 14 is te zien dat het plangebied onderdeel is van het "Coulisselandschap" en ligt binnen het gebied voor kansrijke locaties voor zonnevelden. Ook is het gelegen naast de snelweg A27. Het behoort niet tot een beschermd natuurgebied, zoals het NNN. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van ongeveer 20 hectare, waarvan een deel gebruikt wordt voor de landschappelijke inpassing en andere functies. In het kader

van een goede landschappelijke inpassing is door Eelerwoude een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld. Dat is toegelicht in paragraaf 2.4.

Met de landschappelijke inpassing is aangesloten bij de karakteristieken van het coulisselandschap. De bestaande kavelvormen en grenzen (van watergangen) blijven intact. Deze worden aangesterkt met nieuwe houtwallen en Elzensingels. De gebruikte soorten passen bij de aanwezige bodem en grondwaterstanden in het gebied. De zonnepanelen krijgen een maximale hoogte van 3 meter in het noordelijke deel van het plangebied en 2 meter in het zuidelijk deel van het plangebied en op een aantal plekken komt enkel kruidenrijk grasland. Dit zorgt voor open ruimtes tussen de groenstructuren. In zijn geheel leidt het tot herstel van het halfopen landschap. Voor de biodiversiteit wordt ook onder de panelen een kruidenrijk mengsel ingezaaid. Zo dient bijna het volledige gebied als leefgebied voor inheemse flora en fauna. Het plangebied vervult zowel een functie voor ecologie, landschap en de energietransitie.

De zonneweide wordt aangelegd voor 30 jaar. Na de exploitatie wordt ze volledig ontmanteld, zodat ze weer in gebruik genomen kan worden voor agrarische doeleinden. Alle zonnepanelen, kabels, e.d. worden gerecycled of op een milieuvriendelijke manier verwerkt.

3.4.5 Conclusie gemeentelijk beleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de ambities, doelstellingen en richtlijnen van de gemeente. De zonneweide draagt bij aan de lokale energietransitie en andere gemeentelijke opgaven.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de impact van de ontwikkeling op de waarden natuur, archeologie, cultuurhistorie en water en wat dat betekent voor het plan

4.2 Natuur

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een Toets Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is separaat gevoegd bij deze aanvraag in bijlage 2. De belangrijkste resultaten zijn hieronder kort toegelicht.

4.2.1 Soortbescherming

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als ree, vos, haas, konijn, kleine marterachtigen bunzing en wezel en diverse algemene muizen. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke, en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Heikikker

Aangepaste werkwijze is noodzakelijk, om negatieve effecten te voorkomen zin de volgende maatregelen benodigd:

- De werkzaamheden bij de realisatie van de inham moeten plaatsvinden buiten het voortplantingsseizoen.
- Het bos aan de oostkant van de watergang is geschikt winterhabitat, daarom moet er om negatieve effecten te voorkomen vanuit het plangebied (westzijde) worden gewerkt aan de inham. Op deze wijze wordt het doden en verstoren van dieren en verstoring van winterhabitat voorkomen.
- Vanuit de zorgplicht dienen de werkzaamheden aan bij de inham de oever en watergang uitgevoerd te worden wanneer de larven van algemene soorten amfibieën zijn volgroeid, vanaf augustus, en voordat volwassen exemplaren zich ingraven voor de winterslaap, voor november.

Platte schijfhoren

Met de voorgenomen ontwikkeling vinden er werkzaamheden plaats in de watergang. Omdat de watergangen en oeverkanten geschikt zijn als leefgebied voor platte schijfhoren, kunnen met het aanleggen van een inham met natuurvriendelijke oever negatieve effecten op de soort niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar platte schijfhoren is daarom noodzakelijk.

Het is mogelijk om aanwezigheid van platte schijfhoren via bijvoorbeeld schepnet-onderzoek of eDNA-onderzoek uit te voeren.

Vogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij dat niet van wezenlijke invloed is op hun staat van instandhouding. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren.

Das

Hoewel voortplantingsplaatsen (burchten) en rustplaatsen, en essentieel leefgebied, van das in het plangebied ontbreken, is er in het bosgebied ten oosten van het plangebied een burcht aanwezig. Om zekerheidshalve mogelijke negatieve effecten, in de vorm van beschadiging en vernieling, tot een minimum te beperken, is initiatiefnemer, op advies van provincie Utrecht, voornemens ontheffing voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van das aan te vragen.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing werd in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk geacht. Uit overleg met provincie is geresulteerd dat er wordt geadviseerd toch een ontheffing aan te vragen.

Algemene zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

Amfibieën

Voor de werkzaamheden aan de watergang wordt voor amfibieën geadviseerd deze uit te voeren wanneer de larven van algemene soorten amfibieën zijn volgroeid, vanaf augustus, en voordat volwassen exemplaren zich ingraven voor de winterslaap, voor november. Daarnaast wordt bij het dempen van de sloot geadviseerd vanuit een richting te werken; van het doodlopende eind (noord) naar de hoofdwatgang (zuid) toe.

Vissen

Voor de werkzaamheden aan de watergangen wordt voor vissen geadviseerd in één richting te werken. In de gunstige periode van de soort (globaal van 15 juli tot 1 november) waarbij september en oktober de voorkeur hebben. Dit is buiten het voortplantingsseizoen en de winterrust van vissensoorten.

4.2.2 Bescherming van gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

Op ongeveer 3,5 kilometer afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Voor de (aanleg)werkzaamheden worden mobiele werktuigen ingezet. Daarnaast ontstaan tijdens de werkzaamheden extra vervoersbewegingen van en naar het plangebied nabij de Holstweg. Deze mobiele werktuigen en verkeer stoten stikstof uit. De stikstofdepositie die ontstaat tijdens de werkzaamheden in de aanlegfase kan negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Een stikstofberekening is uitgevoerd met behulp van de AERIUS-calculator, deze geeft inzicht in mogelijke negatieve effecten. De volledige berekening is bijgevoegd in bijlage 9.

Uit de berekening is gekomen dat de ontwikkeling van de zonneweide geen resultaten c.q. depositieresultaten geeft boven 0,00 mol N/ha/jaar. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde voor de desbetreffende werkzaamheden. De voorgenomen ontwikkeling wordt hiermee uitvoerbaar geacht.

De gebruiksfase is geen tijdelijk project en daarmee niet vergunningsvrij. In de nieuwe situatie wordt geen stikstof uitgestoten. Een berekening van de gebruiksfase (nieuwe situatie) is dan ook niet noodzakelijk.

De gebruiksfase is geen tijdelijk project en daarmee niet vergunningsvrij. In die fase wordt geen stikstof uitgestoten. Een berekening voor de gebruiksfase is dan ook niet nodig.

4.2.3 Bescherming van houtopstanden

In het plangebied worden geen bomen gekapt. Een nadere toetsing op dit aspect is dan ook niet aan de orde.

4.2.4 Natuurnetwerk Nederland

De ontwikkeling is in strijd met het bestemmingsplan en het plangebied ligt buiten het NNN. Het NNN kent in de provincie Utrecht geen externe werking. Nadere toetsing aan het natuurbeleid is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie

Vanuit de eisen van het natuurbeleid NNN is het plan uitvoerbaar. Ook vanuit de Wet natuurbescherming is het plan uitvoerbaar met betrekking tot de onderdelen gebiedsbescherming en houtopstanden. Dit geldt echter niet voor het onderdeel soortenbescherming. Nader onderzoek naar platte schijfhoren is noodzakelijk. Aan de hand van de nadere onderzoeken kan dan bepaald worden of een ontheffing in het kader van de beschermde soorten van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. In overleg met de provincie wordt er ontheffing voor de das aangevraagd. Daarnaast dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met reptielen, amfibieën en vissen en het broedseizoen van vogels en wordt geadviseerd een ecologisch werkprotocol op te stellen waarin de maatregelen ten behoeve van deze soortgroepen zijn opgenomen.

4.3 Archeologie

Aardkundige en archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Uitgangspunt van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren, zo nodig met maatregelen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De gemeente De Bilt heeft haar archeologiebeleid vastgelegd in de Nota Erfgoedbeleid. De archeologische waarden zijn vastgelegd in het Bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012 middels een dubbelbestemming. Op het plangebied is grotendeels de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 3' van toepassing. Bij werkzaamheden of plaatsing van bouwwerken met een gezamenlijke oppervlakte van 500 m² of groter en dieper dan 0,5 ten opzichte van het maaiveld moet met een archeologisch onderzoek aangetoond worden dat ingreep niet leidt tot aantasting van archeologische waarden. Ook behoort het plangebied aan de oostzijde voor een klein deel tot de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 1'. Hierbinnen geldt dat bij werkzaamheden of plaatsing van bouwwerken met een oppervlakte van 50 m² of een diepte van meer dan 50 cm onder het maaiveld een archeologisch onderzoek worden overlegd aan het bevoegd orgaan, waarmee aangetoond is dat de archeologische waarden niet worden geschaad.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Initiatiefnemer is op de hoogte van de archeologische verwachtingswaarden van het plangebied. De bodemingrepen van de gewenste ontwikkeling overschrijden de genoemde grenzen uit het bestemmingsplan niet. De kabels van de zonnepanelen komen niet dieper te liggen dan 50 centimeter en er wordt een klein deel bij de watergang afgegraven ten behoeve van een inham. Een lokale archeoloog is geraadpleegd inzake de archeologische waarden en de effecten daarop. Hieruit blijkt dat de archeologische waarden niet worden geschaad, dit is te raadplegen in de notitie die is bijgevoegd in bijlage 3.

4.4 Cultuurhistorie

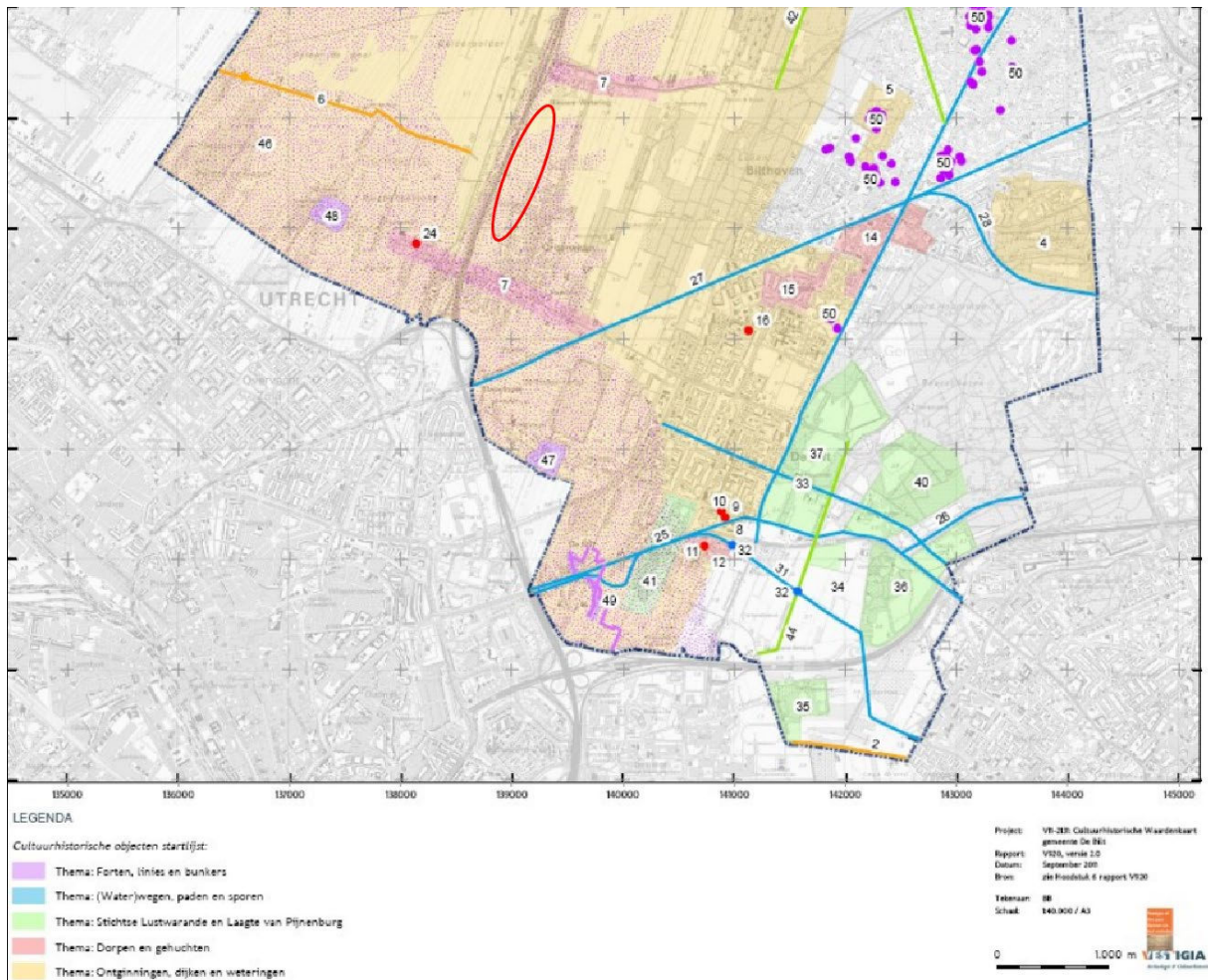
Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten, naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

De cultuurhistorische waarden in de gemeente De Bilt zijn vastgelegd in de Nota Erfgoedbeleid. In de nota zijn zowel archeologische waarden, historische stedenbouwkundige elementen en monumenten als historische geografie vastgelegd. Deze zijn verbeeld op een cultuurhistorische waardenkaart. Een uitsnede hiervan is weergegeven in figuur 14. De cultuurhistorische waardenkaart bevat de beschrijvingen van 50 cultuurhistorische waarden die kenmerkend zijn voor de gemeente De Bilt, onderverdeeld in vijf thema's:

1. Ontginningen, dijken en weteringen.
2. Dorpen en gehuchten.
3. (Water)wegen, paden en sporen.
4. Stichtse Lustwarande en Laagte van Pijnenburg.
5. Forten, linies en bunkers.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Binnen het plangebied zijn ook geen cultuurhistorische waarden in het geding. Het plangebied valt op de cultuurhistorische waardenkaart binnen de zone met nummers 1 en 46. Nummer 1 heeft betrekking op de regelmatige strokenverkaveling en het middeleeuws ontginningspatroon in het gebied. Nummer 46 staat voor de Nieuw Hollandse Waterlinie. Het plangebied is gelegen in de bufferzone van de Nieuw Hollandse Waterlinie. De watergangen in het plangebied zijn onderdeel van deze waterlinie. De gemeente streeft naar behoud en versterking van de waarden in beide gebieden. Aan het patroon van watergangen worden geen aanpassingen verricht en deze blijven dan ook behouden in de huidige staat. De strokenverkaveling en het ontginningspatroon worden versterkt met nieuwe groenstructuren. Deze accentueren de bestaande strokenverkaveling en brengen ze terug naar de voormalige staat.

Figuur 15: Uitsnede cultuurhistorische waardenkaart gemeente De Bilt, met plangebied binnen rode ovaal.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, te beschrijven hoe in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regels ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied beheerplannen opgesteld. Daarin staan de ambities en maatregelen voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021 weer, met een

voortblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Zo is Nederland koploper en een toonaangevend voorbeeld in de wereld.

Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld die door Gedeputeerde Staten moeten worden goedgekeurd. Provinciale Staten stellen ook de regels vast waaraan de waterschappen moeten voldoen. De waterschappen uitvoeren het waterbeheer uit.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Het Algemeen Bestuur van Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft op 22 december 2021 het 'waterbeheerprogramma 2022-2027 Stroomopwaarts, klimaatbestendig en duurzaam' vastgesteld. In het waterbeheerprogramma wordt gekoerst op stroomopwaarts; oftewel het voorbereiden op de toekomst en pro-actieve samenwerking vanaf het begin van het proces. Er zijn verschillende pijlers geformuleerd:

- Zuiver afvalwater. Energieneutraal en circulair;
- Robuust en gezond watersysteem in een klimaatbestendig gebied;
- Waterveilige leef- en werkomgeving;
- Waterbewust leven en genieten van water.

Keur

De Keur is een waterschapsverordening en omvat samen met de Waterwet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Keur is verder uitgewerkt beleids- en algemene regels.

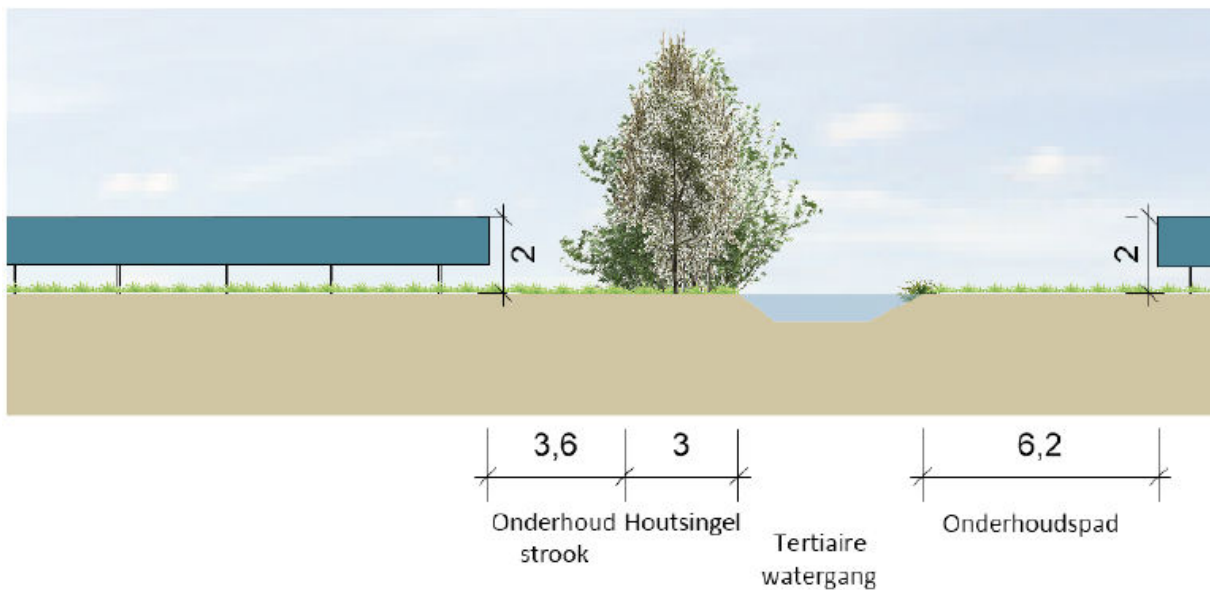
Legger

De Keur verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Keur vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De Legger van Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden is geraadpleegd. Een uitsnede hiervan is weergegeven in figuur 17. Daarop zijn langs en binnen het plangebied enkele watergangen te zien. De blauwe lijn betreft een primaire watergang. Er is in het plangebied één primaire watergang (LE058256) aanwezig waarbij het onderhoud in beheer is van HDSR. Gezien de breedte van de watergang is het mogelijk het onderhoud vanaf één zijde uit te voeren. Aan deze zijde wordt voldoende ruimte (5 meter) vrijgehouden voor het uitvoeren van het onderhoud. In deze beschermingszone is het tevens verboden ingrepen uit te voeren zonder toestemming van het waterschap. De primaire watergang (LE072143) langs de A27 is in beheer bij Rijkswaterstaat, in afstemming met Rijkswaterstaat is beoordeeld dat er aan de randvoorwaarden wordt voldaan.

De groene lijnen zijn tertiaire watergangen. De aangrenzende grondeigenaar is verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van deze watergangen.

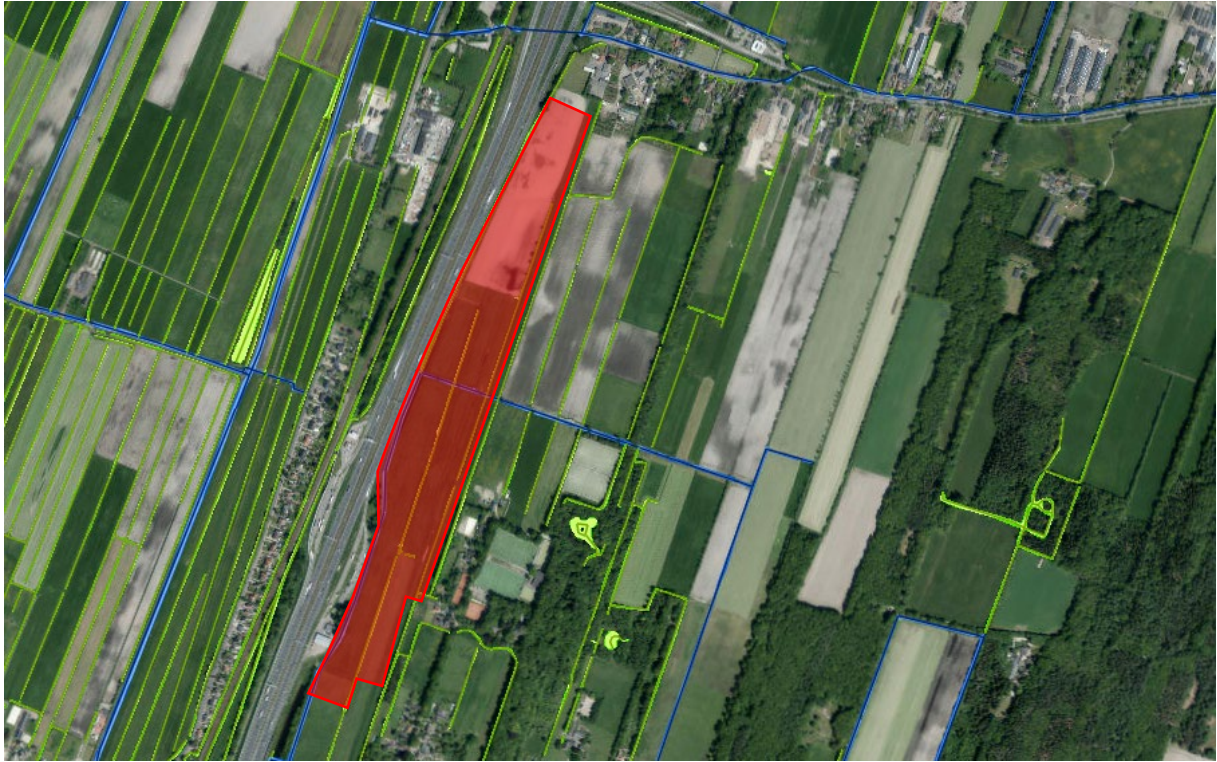
Figuur 16: Principeprofiel C Midden plangebied met huidige watergang (bron: Landschappelijk inrichtingsplan Zonneweide Voordaan).

Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding.. Onder en tussen de panelen kan het regenwater infiltreren. Alleen het oppervlak onder de transformatoren en het inkoopstation wordt verhard. Deze verharding wordt niet aangesloten op de riolering.

Het plangebied loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen of grondwateroverlast. In een extreem scenario (doorgerekend door HDSR) zou het kunnen dat het plangebied onder water komt te staan. Dit is genoemd tijdens een overleg tussen initiatiefnemer en HDSR, waarbij het aan de initiatiefnemer is of met deze informatie aanvullende maatregelen nodig zijn. Het plangebied bevindt zich niet binnen een herinrichtingszone langs een waterloop, een invloedzone zuivering technisch werk of een referentie-compensatiegebied. In het plangebied komen geen afvalwater of schadelijke stoffen vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Wel is het onderdeel van een grondwaterbeschermingsgebied. Dit is vastgelegd als gebiedsaanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied' in het Bestemmingsplan Buitengebied Maartensdijk 2012. Uit de watertoets dient te blijken welke procedure van toepassing is.

Watertoets

Om het waterschap op de hoogte te stellen van voorliggend plan is op 22 mei 2022 de watertoets ingevuld. Uit de watertoets is gebleken dat de normale procedure van toepassing is. Daarnaast heeft er op 7 december 2021 een vooroverleg plaatsgevonden met het HDSR, waaruit bleek dat er op deze locatie geen bijzonderheden zijn voor het waterschap.

Figuur 17: Uitsnede Legger oppervlaktewateren, met plangebied in rood vlak (bron: Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden).

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige archeologische-, cultuurhistorische- en natuurwaarden niet aangetast. Het voornemen is daarmee uitvoerbaar.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Het plan kan negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- bodem;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- lichtreflectie;
- warmteontwikkeling;
- elektromagnetische straling;
- kabels en leidingen;
- externe veiligheid;
- bedrijven en milieuzonering;
- verkeer en parkeren;
- vormvrije m.e.r.-beoordeling.

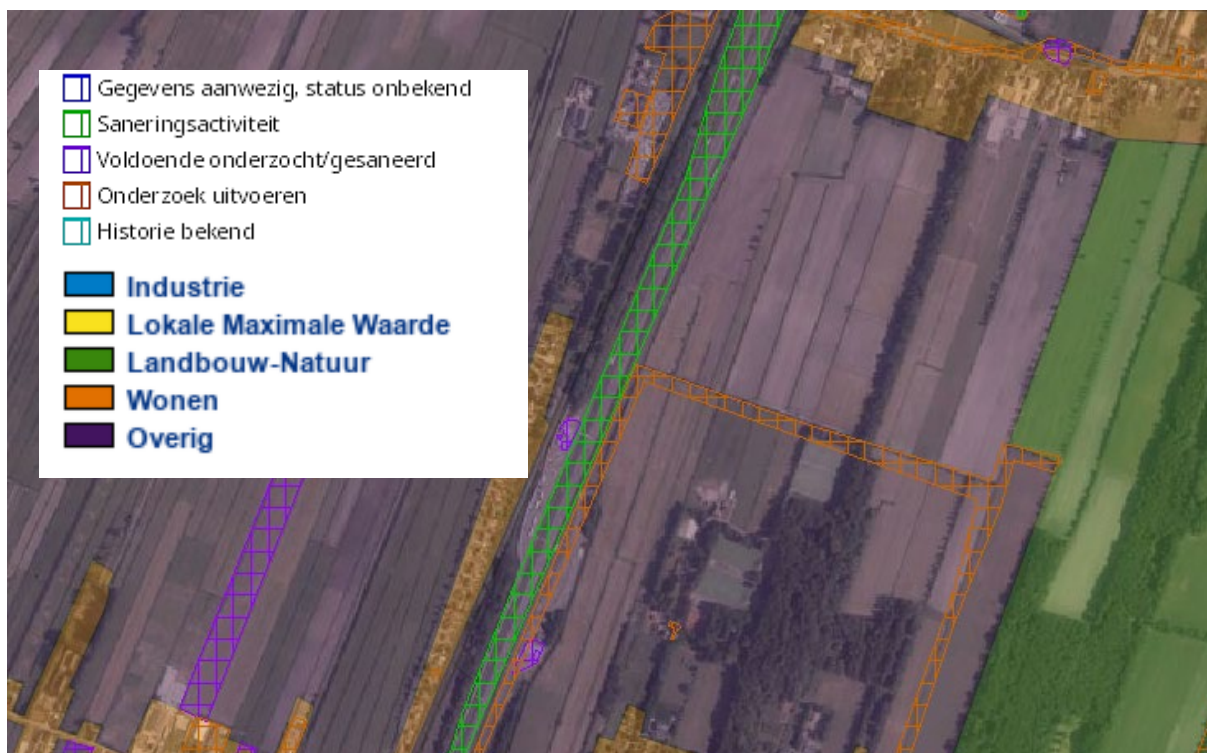
5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voor het bepalen van de bodemkwaliteit binnen het plangebied is de digitale kaart van het Bodemloket (bodemloket.nl) geraadpleegd (figuur 18). Op deze kaarten hebben de Omgevingsdiensten gebieden aangewezen waar mogelijk sprake is van bodemverontreiniging. Ook is informatie van uitgevoerde bodemonderzoeken te raadplegen. In de kaart is de toepassingskwaliteit van de bovengrond gerangschikt is als 'Overig'. Verder zijn de primaire watergangen binnen en rondom het plangebied aangeduid met 'onderzoek uitvoeren'. Uit de gegevens van het bodemloket is niet te herleiden welke activiteiten onderzocht zijn.

De gronden binnen het plangebied zijn tot op het heden in gebruik geweest als bouw- en grasland. De kans is zeer gering dat de bodem hier verontreinigd is. De aanleg van de zonneweide heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van de bodem. In de aanleg- en exploitatiefase wordt namelijk geen gebruik gemaakt van pesticiden en mest. Het bodemleven heeft zo tijd zich te herstellen. De zonnepanelen, kabels, etc. verontreinigen de bodem niet. Daarom is er voor het aspect bodemkwaliteit geen probleem voor de ontwikkeling van een zonneweide.

Figuur 18: Uitsnede toepassingskaart en bodeminformatie Bodemloket.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.
- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen, die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen, de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

De zonneweide is zelf geen geluidsgevoelige, te beschermen bestemming. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit de zonneweide. Zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast staan er ook geen installaties die een wezenlijke geluidsemmissie veroorzaken waarvoor nader onderzoek noodzakelijk is. De transformatoren worden op ruime afstand van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen (woonhuizen) geplaatst (zie hierna onder woon- en leefklimaat). Omdat de panelen onder een hoek van 10-16 graden opgesteld zijn, kaatsen ze het geluid omhoog.

Bedrijven in de omgeving

Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd, aangezien er binnen het plangebied geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd worden.

Woon- en leefklimaat

Het inkoopstation heeft het grootste bronvermogen van maximaal 14 MVA. De omvormers, die ook nog enig geluid kunnen produceren, hebben een bronvermogen van 215 kW per stuk. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen 10-100 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 50 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, voor een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies. De dichtstbijzijnde woonbestemming ligt aan de oostzijde, op minder dan 50 meter van het plangebied. Aan deze zijde komen velden met enkel kruidenrijk grasland, waardoor de afstand tussen de panelen, omvormers, transformatoren en het onderstation ten opzichte van de woonbestemming meer dan 50 meter bedraagt. In alle gevallen bedraagt de afstand tussen de panelen en nabijgelegen woonhuizen meer dan 100 meter. De afstand tussen de omvormers en transformatoren en de nabijgelegen woonhuizen is méér dan 100 meter. In alle gevallen wordt dan ook ruimschoots voldaan aan de richtafstand van 50 meter. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

Conclusie

Omdat de zonneweide nauwelijks geluid produceert en de verspreiding van het geluid afkomstig van andere geluidsbronnen, zoals het verkeer op de A27, niet ongunstig beïnvloedt, is het zeer onwaarschijnlijk dat voor omwonenden overlast zal optreden. Uit akoestische onderzoeken van reeds uitgevoerde projecten³ is reeds gebleken dat de geluidsreflectie van zonnepanelen, ook bij de ligging nabij (snel)wegen, verwaarloosbaar is. Daarnaast wordt ten opzichte van alle nabijgelegen woningen voldaan aan de geldende richtafstand van 50 meter. Een aanvullend onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

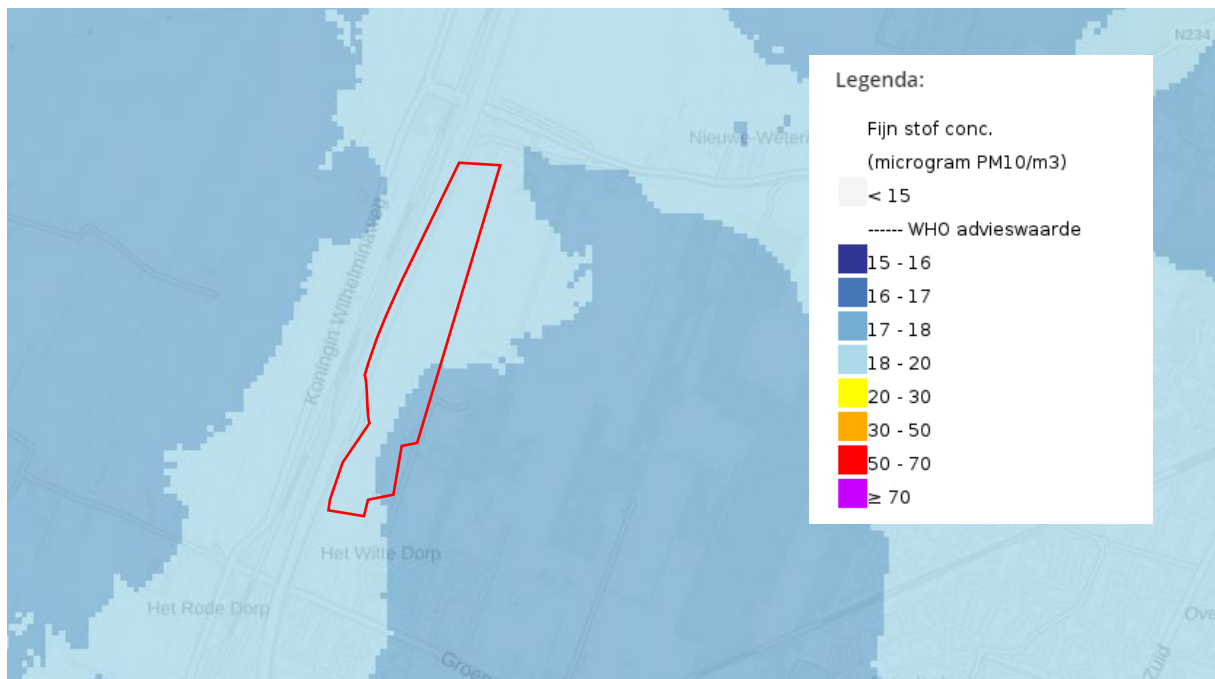
5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). Om te berekenen of een wijziging in het aantal verkeersbewegingen een negatieve impact heeft op de luchtkwaliteit, is er een NIBM-tool ontwikkeld. In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De NIBM-tool is geraadpleegd om te bepalen of de ontwikkeling bijdraagt aan vermindering van de luchtkwaliteit. Volgens de NIBM-tool draagt een ontwikkeling 'niet in betekenende mate' bij als de toename kleiner is dan 800 verkeersbewegingen per dag (waarvan 5% vrachtverkeer). Gedurende de aanleg en ontmanteling zijn er tijdelijk meer verkeersbewegingen. Dit aantal blijft ruimschoots onder de 800 per dag. Gedurende de exploitatie is er zoveel verkeer als nu. Enkel voor onderhoud en beheer zijn een niet significant aantal verkeersbewegingen nodig. Vergeleken met de huidige situatie, waarin de percelen in agrarisch gebruik zijn, is er in de toekomst minder verkeer. Zonneweide Voordaan heeft geen verkeers-aantrekkende werking voor gemotoriseerd verkeer.

³ Zie voorbeeld: Akoestisch onderzoek t.b.v. Zonnepark Hernen (NL.IMRO.0296.BGBKampbroek5-VG01)

Figuur 1139: Uitsnede kaart Fijnstof (PM10) in 2019 – RIVM (Atlas Leefomgeving)

In bovenstaande figuur is de fijnstofconcentratie ter plaatse van het plangebied weergegeven. Vanwege de lagere fijnstofconcentratie in 2020 als gevolg van de COVID-maatregelen, zijn de gegevens uit 2019 gebruikt voor een betrouwbaarder beeld. De fijnstofconcentratie blijft in 2019 ruim onder de Europese grenswaarde van 40 microgram pm10 per m³ en onder de advieswaarde in Nederland van 20 microgram pm10 per m³. De aanleg en het gebruik van de zonneweide zullen die situatie niet ongunstig beïnvloeden. Een onderzoek naar de luchtkwaliteit is niet noodzakelijk. Het onderdeel 'stikstofdepositie' is behandeld in paragraaf 4.2.2.

5.5 Lichtreflectie

Zonneweide Voordaan wordt landschappelijk ingepast. Bomenrijen en houtwallen schermen een groot deel van de zonnepanelen af van de omgeving. De oriëntatie van de zonnepanelen is afgestemd op de ligging van de snelweg. Ze worden parallel op de snelweg geplaatst. Deze oriëntatie zorgt voor de minste overlast door lichtreflectie. De zonnepanelen liggen daarnaast in een hellingshoek van ongeveer 10 – 16 graden. Deze hellingshoek zorgt ervoor dat licht vooral naar boven wordt gekaatsd. Reflectie is daardoor enkel in een zeer kleine hoek mogelijk. De zonnepanelen zijn ook voorzien van een antireflectie-folie of coating, waarmee lichtreflectie tijdens normale weersomstandigheden wordt voorkomen. Hinder door lichtreflectie voor omwonenden en passanten, zoals gebruikers van omliggende wegen, wordt dan ook niet verwacht. Daarnaast vindt over dit onderwerp afstemming met Rijkswaterstaat plaats. De oriëntatie van de zonnepanelen is op advies van Rijkswaterstaat haaks op de rijrichting van de snelweg gekozen. Dit zorgt voor de minst hinderlijke lichtreflectie op snelweggebruikers.

5.6 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische (ELF-EM) velden ontstaan. Voor elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij bij woningen een grens aan de veldsterkte wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μ T). De GGD adviseert om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneweides door de afstand van onderstations en transformatorhuisjes

tot woningen en gevoelige bestemmingen zo te kiezen dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt.

In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden door transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations. In voorliggend plan wordt voor de transformatorstations, omvormers en het inkoopstation een grotere afstand aangehouden dan 7 meter ten opzichte van woningen in de omgeving. Met de gekozen afstand van al deze installaties tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen wordt ruimschoots voldaan aan de advieswaarde van 0,4 μT . Derhalve mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling bij Zonneweide Voordaan geen gezondheidsrisico vormt.

5.7 Warmteontwikkeling

In 2013 is in de Verenigde Staten onderzocht (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) of er bij zonneweides sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonneweides. Direct rondom zonneweides zijn eventuele temperatuurverschillen deels, dan wel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag.

Op basis van deze resultaten is het niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen tussen Zonneweide Voordaan en het omliggende gebied. Binnen het plangebied zijn meerdere elementen aanwezig die zorgen voor verkoeling van de zonneweide, zoals watergangen en groenstructuren. De landschappelijke inpassing zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

5.8 Kabels en leidingen

In het kader van de veiligheid bij de werkzaamheden en voorkomen van schade aan kabels en leidingen wordt in voorbereiding op de aanleg van de zonneweide een KLIC-melding gedaan. Indien blijkt dat in het plangebied kabels of leidingen aanwezig zijn worden de werkzaamheden afgestemd met de beheerder van die leidingen.

5.9 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor de omgeving ten gevolge van een ongeval bij de productie, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen en de kans dat hierbij dodelijke slachtoffers vallen. In het geval van een ruimtelijke plan dient het milieuaspect externe veiligheid onderzocht te worden. Het kan bronnen van veiligheidsrisico's mogelijk maken en of bestaande risicobronnen beïnvloeden. Er moet worden onderzocht of het plan voldoet aan de geldende normen.

Beleidskader

Er zijn verschillende besluiten en regelingen voor de verschillende typen risicobronnen:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
- Voor transportroutes over de weg, het water en het spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
- Daarnaast is in sommige gevallen het Activiteitenbesluit milieubeheer en/of het Vuurwerkbesluit van toepassing.

Toetsingskader

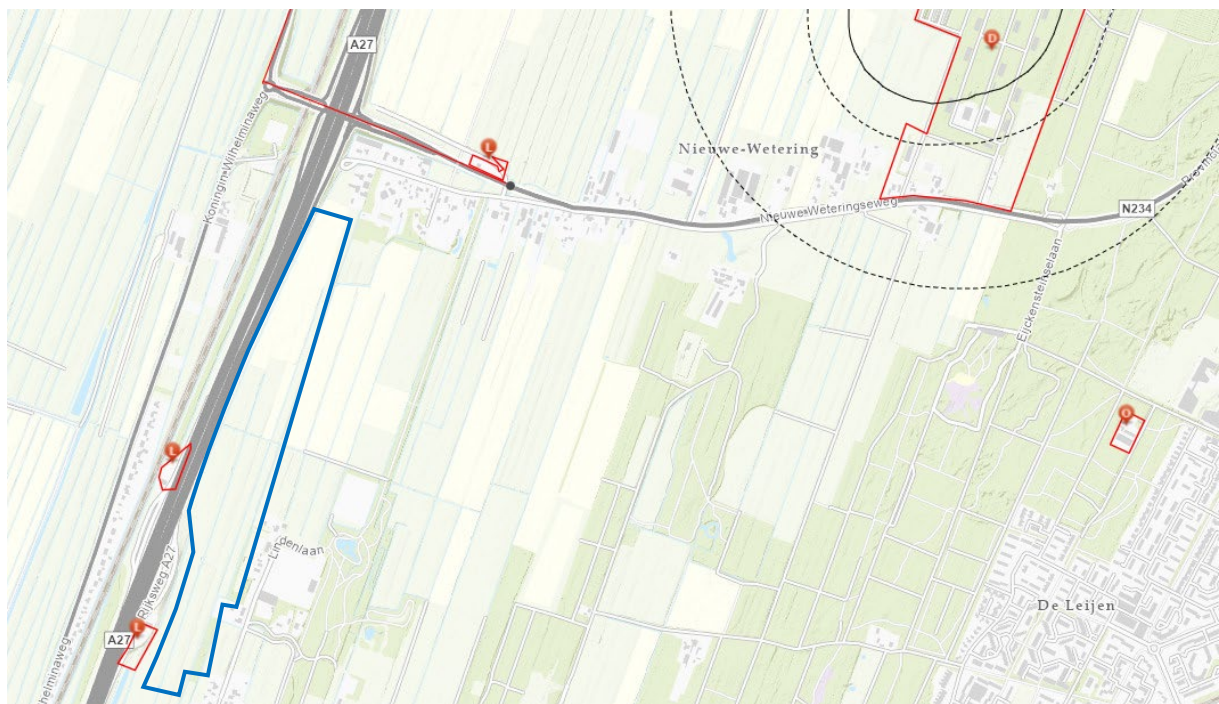
Externe veiligheid (geldt voor Bevi, Bevt en Bevb) maakt onderscheid tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

- Waar het plaatsgebonden risico groter is dan $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar mogen bijvoorbeeld geen woningen of kantoren worden gebouwd.
- Kunnen door een ongeval grote groepen personen overlijden, dan moet worden verantwoord waarom dat aanvaardbaar is. In de verantwoording van dit groepsrisico motiveert het bevoegd gezag wat er wordt gedaan om dat risico in de hand te houden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het plangebied, of in de nabijheid daarvan, risicobronnen (productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen) zijn, is de provinciale risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede hiervan is weergegeven in figuur 20.

Ten westen van het plangebied bevinden zich twee tankstations met LPG. Beide zijn voorzien van een terreingrens en risicocontouren. Het plangebied grenst aan de grootste risicocontour (van 40 meter). Het gaat om de contour van het vulpunt. Verder is de A27 aangewezen als Basisnet-wegtraject voor vervoer van gevaarlijke stoffen maar heeft geen plasbrandaandachtsgebied.

Figuur 20: Uitsnede risicokaart met plangebied binnen blauw kader

Een zonneweide is geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Ook is een zonneweide geen risicobron in het kader van externe veiligheid. Tevens is het plan geen kwetsbaar object conform het Bevi. Dit betekent dat toetsing aan de regels voor externe veiligheid niet aan de orde is.

Wel is een zonneweide een inrichting die elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Voor de veiligheid komt rondom de zonneweide een hek van 2 meter. Tussen de afscheiding en de zonnepanelen wordt voldoende afstand gewaarborgd, zodat onbevoegde personen niet bij de zonnepanelen kunnen.

Verder zijn de volgende maatregelen afgestemd met de Veiligheidsregio Utrecht. Het technisch ontwerp van de zonneweide zal ten alle tijden voldoen aan de volgende maatregelen:

- Om hulpdiensten ten alle tijden toegang te verlenen tot het terrein wordt op locatie een sleutelkluis aan de poort gerealiseerd waar de looper van de brandweer op past;
- De rijlopers en onderhoudswegen in het zonnepark hebben een draagkracht van minimaal 17.000 kg;
- Ook de aanwezige bochten voldoen aan de voorwaarden van de brandweer, waarbij de binnenradius >5,5 meter en de buitenradius >10 meter bedraagt;
- Er zal een nieuwe brandput worden geslagen als bluswatervoorziening met een capaciteit van minimaal 60 m³/uur. De bluswatervoorziening zal binnen 100 meter van de batterijopslag worden geplaatst. Er zal gebruik worden gemaakt van lithium-ion accu's. Deze zullen voldoen aan de voorschriften uit de Handreiking Elektriciteit Opslag Systemen.
- De afstand tussen technische gebouwen zal minimaal 5 meter bedragen;
- Vanaf buitenaf kan worden gezien dat het transformatorstation stroomloos is;
- In de definitieve locatiekeuze voor de technische gebouwen zal worden meegenomen dat het de voorkeur van de VRU heeft om deze zo ver mogelijk van de snelweg te plaatsen.

Het volledige verslag van het vooroverleg met VRU is raad te plegen in bijlage 4.

Verder wordt de zonneweide niet openbaar toegankelijk. Het park is enkel met een afgesloten poort te betreden voor regulier beheer en onderhoud. De brandweer krijgt toegang tot de zonneweide. Daarnaast wordt het park geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

Het milieuaspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor het voorgenomen plan.

5.10 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van Zonneweide Voordaan levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De transformatorstations en het inkoopstation hebben een bronvermogen van maximaal 14 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10-100 MVA', milieucategorie 3.1. Voor deze activiteit bedraagt de grootste richtafstand 50 meter (geluid). Dit betekent dat wordt geadviseerd om, voor een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden met gevoelige functies. Zoals eerder toegelicht wordt aan die voorwaarde voldaan. Het plan past het plan binnen de geldende regelgeving en richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering'.

5.11 Verkeer en parkeren

De realisatie van Zonneweide Voordaan heeft geen significante invloed op de verkeers- en parkeerbelasting. Het plangebied dient hoofdzakelijk in de aanleg- en ontmantelingsfase bereikt te worden. In deze perioden is er tijdelijke meer verkeer en extra parkeerbelasting. Gedurende de exploitatie zijn een te verwaarlozen aantal verkeersbewegingen en parkeerplekken nodig. Het plangebied wordt ontsloten via het erf aan de noordzijde van het plangebied en een aan te leggen half-verhard pad. De overlast voor omwonenden of andere weggebruikers wordt hierdoor beperkt. Binnen het plangebied wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van voertuigen.

5.12 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in de 'D-lijst' van het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan over activiteiten die voorkomen op de D-lijst beoordeeld moet worden of er een milieueffectrapport gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonneweide mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet nodig voor het voorgenomen plan. Uit jurisprudentie⁴ is gebleken dat een zonneweide niet kan worden aangemerkt als een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water' (cat. D 22.1), omdat een zonneweide geen thermische (verbrandings)installatie is. In een zonneweide wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie.

Daarnaast is uit diezelfde uitspraak gebleken dat een zonneweide evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonneweide kan naar het oordeel van de Afdeling niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij is van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonneweide in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting. Om dit te voorkomen is een Landschappelijk Inrichtingsplan opgesteld door Eelerwoude (nadere toelichting in paragraaf 2.4). Uit de beschrijving van de milieuaspecten in dit hoofdstuk en het vorige blijkt dat de zonneweide geen milieugevolgen of hinder veroorzaakt. De zonneweide wordt aangelegd met respect voor de bodem. De constructie wordt

4 Zie: ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770.

zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De ecologische waarden zijn in beeld gebracht.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

De conclusie is dat er geen belangrijke nadelige gevolgen ontstaan voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit m.e.r. niet noodzakelijk.

5.13 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan. De ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid worden omschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofdstukken is omschreven op welke manier het voorgenomen plan past binnen het relevante overheidsbeleid. Hieruit is gebleken dat er voor de uitvoering van het project geen ruimtelijke en milieukundige belemmeringen zijn. Op dit aspect is het project dan ook uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Er is een omgevingsproces gevoerd doormiddel van gesprekken met direct omwonenden. Deze overleggen hebben mede geleid tot dit uiteindelijke plan. Verslaglegging van het participatieproces is raad te plegen in bijlage 5 en 6.

6.3.2 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Utrecht

Het plan wordt voor vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, toegezonden aan de provincie Utrecht. Er heeft reeds vooroverleg plaatsgevonden met de provincie, zie bijlage 7.

Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden

Door het uitvoeren van de digitale watertoets is het hoogheemraadschap geïnformeerd. De watertoets laat zien dat er mogelijk belangen van het waterschap spelen bij voorliggend plan. Ook heeft er een vooroverleg plaatsgevonden op 7 december 2021, waaruit bleek dat er geen belang is voor het HDSR, anders dan het onderhoud van de primaire watergang. Het verslag van het overleg met HDSR is opgenomen in bijlage 8.

Rijkswaterstaat

Rijkswaterstaat Midden-Nederland is gevraagd om advies vanwege de ligging langs de A27. Hieruit is voortgekomen dat dit plan zich bevindt buiten het eigendom van de Staat, het beheergebied van RWS en het beperkingengebied onder de Omgevingswet. Dat betekent dat er geen directe vergunningverleningsaspecten vanuit de Wbr, noch zakelijke afspraken met het RVB aan de orde lijken te zijn.

Indirect zijn er wel relaties met het beheer van de A27 waarover o.a. vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid reeds overleg heeft plaatsgevonden. De oriëntatie van de zonneweide op het zuid/zuidwesten geeft ons vertrouwen dat de overlast door schittering binnen acceptabele grenzen blijft. Andere indirecte relaties met de A27 die genoemd worden zijn bijv. koppeling met elektrisch laden op of een tijdelijke bouwontsluiting via de verzorgingsplaats. Omdat deze geen onlosmakelijk onderdeel uitmaken van het plan heeft RWS ruimtelijk geen bezwaar tegen het verlenen van de Omgevingsvergunning.

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering zonneweide

De realisatie van de zonneweide doen de initiatiefnemers voor eigen rekening en risico. Daarnaast kan voor de realisatie van de zonneweide een SDE++ worden aangevraagd nadat de omgevingsvergunning voor de realisatie van de zonneweide is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlagen/literatuurlijst

1. 20221116 Landschappelijk Inpassingsplan Zonneweide Voordaan.pdf
2. 20221116 Quickscan Flora en Fauna.pdf
3. 20221116 Notitie finale memo archeologie.pdf
4. 20221116 Notitie advies VRU.pdf
5. 20220530 Participatierapport Voordaan Vergunningaanvraag Final.pdf
6. 20200530 Bijlagen Participatierapport Voordaan_Geredigeerd.pdf
7. 20221116 Notitie advies Provincie.pdf
8. 20221116 Notitie advies HDSR.pdf
9. Stikstofberekening